

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

# GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO



V ponedeljek dopoldne so se v Kranju zbrali predsedniki gorenjskih občinskih skupščin, nekateri republiški in zvezni poslanci ter predstavniki občinskih konferenc socialistične zveze. Z nekaterimi funkcionarji republiške skupščine so se pogovarjali o sodelovanju republiške skupščine z občinskimi skupščinami itd. — Foto: F. Perdan

## S področnega sestanka predsednikov občinskih skupščin Več pristojnosti občinskim skupščinam

Zveza in republika prevzeli preveč pristojnosti — Zakoni naj se ne sprejemajo po hitrem postopku

Na pobudo republiške skupščine v Sloveniji že nekaj časa potekajo področni sestanki funkcionarjev republiške skupščine s predsedniki občinskih skupščin, poslanci in drugimi. Eden takšnih sestankov, ki so se ga udeležili predsedniki občinskih skupščin, predstavniki občinskih upravnih organov, predstavniki občinskih konferenc SZDL ter nekaterih drugih občinskih organizacij iz Domžal, z Jesenic, iz Kamnika, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča, je bil v ponedeljek dopoldne v Kranju. Sestanka, ki ga je vodil predsednik področnega kluba posancev Franc Puhar, so se udeležili tudi nekateri republiški in zvezni poslanci. Na njem so razpravljali med drugim o sodelovanju republiške skupščine z občinskimi, o sodelovanju republiških upravnih organov in služb z občinskimi, o nekaterih pomajnjivostih in slabostih dosedanjega sodelovanja, o vlogi in funkciji poslanca itd.

Iz približno tri in pol urne razprave je izvenelo, da sicer obstaja sodelovanje med republiko in občinskimi skupščinami in njihovimi telesi, da pa bi takšna posvetovanja, kot je bilo v ponedeljek, lahko veliko priporočila, da bi bilo sodelovanje še boljše in težave manjše. Udeleženci so povedali tudi nekatera zapazanja, mnenja, težave, s katerimi se srečujejo občinske skupščine in njeni organi pri vsakodnevem delu.

Tako se je v razpravi pokazalo, da sta zveza in republika prevzeli preveč pristojnosti, in sicer na škodo občin. Občine bi namreč morale v večji meri postati nosilke samostojnih pristojnosti. Ker pa tega do sedaj ni bilo, je eden od poslancev poudaril, da zaradi tega tudi ni uresničena ena osnovnih postavk ustave. Ob tej priliki je tudi povedal, da ne bi bilo potrebno toliko predlogov o menjjanju oziroma sprememb ustave, ampak bi bilo treba pogledati, če so bila nekatera stališča v ustanovi tudi uresničena oziroma izvedena. Ko so razpravljali o pristojnostih občinskih skupščin v primerjavi z republiko in zvezno, so udeleženci poudarili, da občinske skupščine lahko velikokrat le formalno potrdijo posamezne predpise in skoraj ne morejo odločati o njih.

Precej časa pa so se udeleženci sestanka zadržali tudi pri hitrem oziroma skrajšanem postopku sprejemanja raznih predpisov. Poudarili so, da ob takšnih primerih tako republiške skupščine izgubljajo na pomenu in sposobnosti. Zato je treba vztrajati, da se zakoni tako zvezni kot republiški ne bo do več sprejemali po hitrem postopku. To je med drugim odvisno od posancev in tudi od zveznega izvršnega sveta, ki bi moral vztrajati, da bi bili posamezni zakonski predlogi pravočasno pripravljeni. Podobno pa bi pri tem moral vztrajati tudi republiški izvršni svet, da bi republiška

KRANJ — sreda, 15. 5. 1968

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik  
Od 1. januarja 1958 kot poltednik  
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko  
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,  
in sicer ob sredah in sobotah

## PONOVNO V PRODAJI!

ZAVESE IZ UVOZA

Širine 300 cm po 41,00 N din

v raznih vzorcih lahko kupite v trgovinah:

Blagovnica — Kranj  
Gorenje — Kranj  
Tekstil — Kranj  
Dekor — Kranj  
Dekor — Jesenice  
Kokra — Jesenice

Vesna — Jesenice  
Bled — Bled  
Grad — Bled  
Manufaktura — Gorenja vas  
Slon — Žiri

Zaradi izrednega zanimanja pohitite z nakupom!

Za obisk se priporoča

**KOKRA**  
*Kokra*  
**KRANJ**

## V zdravstvu večji izdatki od dohodkov

Kot predvidevajo v zdravstveni službi na Gorenjskem bodo letos izdatki v skladu zdravstvenega zavarovanja za skoraj 400 milijonov starih dinarjev večji od dohodkov. Ker pa kaže, da te razlike na

Gorenjskem ne bodo mogli povsem odpraviti, so sklenili, da bodo zadevo prepustili republiškemu razsodišču.

Čeprav so na socialnem zavarovanju zvišali predvideno povečanje osebnih dohodkov za letos na Gorenjskem na 7 odstotkov, menijo da je to najvišja realna meja in da bi zato tudi zdravstvena služba morala svoje izdatke prilagoditi razpoložljivim sredstvom. Vendar pa tudi v zdravstvu pravijo, da so že močno postrgali rezerve in da stroškov za to ne morejo več zmanjševati.

Tako na Gorenjskem ugotavljajo, da sredstev za zdravstveno varstvo letos ne bo dovolj, da bi bilo le-to lahko takšno, kakršno določajo predpisi. Zato menijo, da bo treba povečati prispevke ali pa zmanjšati obseg zdravstvene službe.



Očiščene  
in zmrznjene  
morske ribe

v prodajalnah

**Živila**

Kranj

## Mesec mladosti v kranjski občini Prireditve in sprejem štafete mladosti

Tako kot v drugih občinah bodo tudi v kranjski letos različne prireditve za mesec mladosti. Osrednja prireditve v Kranju bo letos festival bratstva in enotnosti, ki bo od 29. maja do 1. junija. Razen tega pa bo več prireditv tudi ob prihodu štafete mladosti v kranjsko občino.

Letos bo prispevala v Kranj štafeta mladosti v petek, 17. maja. Od škofjeloških mladincev jo bodo pionirji, dijaki, športniki, pripadniki garnizije JLA in drugi sprejeli nekaj po 18. uri v Žabnici. Pred tem se bo štafeta namreč ustavila v Škofji Loki pred Domom zvezne bor-

cev, kjer bodo škofjeloški mladinci, pripravili krajši kulturni program.

V Kranju bodo štafeto mladosti sprejeli nekaj pred 19. uro na Trgu revolucije, kjer se ji bo priključila še planinska štafeta s Triglava. Ze ob 17. uri pa se bo na Trgu revolucije začel kulturno-zabavni program, v katerem bodo sodelovali: kranjska godba na pihala, folklorna skupina tovarne Sava, grupa 303 ter ansambel Fenixi. Na sprejemu štafete bo govoril sekretar komiteja občinske konference zveze komunistov Kranj Martin Košir, po sprejemu pa bo štafeta prenoscila v Tehnični tekstilni šoli v Kranju. Naslednji dan pa bo štafeta nadaljevala pot skozi Senčur, Cerkje (kjer bo krajši postanek s programom) in Lahovče, kjer jo bodo mladinci kranjske občine predali mladincem kamniške občine.

V okviru meseca mladosti in prihoda štafete mladost v Kranj pa bodo ta dan v Kranju še nekatere druge prireditve. Tako bo kinematografsko podjetje Kranj ob 10. uri v kinu Center predvajalo film Ne joči, Peter, ob 15. uri pa v kinu Storžič film Olimpiada v Tokiu. Obe predstavi bosta za mladino in občane Kranja brezplačni. Ob 15.30 pa bo v stavbi občinske skupščine predsednik občinskega komiteja mladine Kranj Stane Boštjančič sprejel v zvezo mladine pionirje sedmih razredov iz treh kranjskih osnovnih šol (Stane Zaggar, France Prešeren in Simon Jenko). Razen tega pa bo po sprejemu štafete mladosti na Trgu revolucije še mladinski ples v domu Franca Vodopivca v Kranju.

A. Žalar

Občinski komite ZKS Kranj je posjal vsem komunistom v občini dopis o pomembnosti izobraževanja in o sklepih, ki so jih o tem sprejeli na seji konec aprila. Gre za ugotavljanje dejanskega stanja in pomanjkljivosti v izobraževanju ter o načrtih,

(delo v izmenah, vozači, prehrana) je prevladovalo spoznanje, da je smotrnejše in zaclane ZK tudi primernejše, da je izobraževalna dejavnost na terenu, kjer komunisti živijo.

Sredstva, namenjena ideološkemu izobraževanju, so racionalnejše izkoriscena v 13 centrih kot so bila prej, ko so bila razdeljena na veliko število osnovnih organizacij.

Sprva so se izobraževalni centri zelo dobro uveljavili, v zadnjem času — tako podarjajo na občinskem komiteetu ZK — pa so se pokazala nekatere hibe, ki resno ogrožajo nadaljnje delovanje. Predvsem je stalno manjši obisk predavanj, še posebno pa je pereč skoraj popolna odstopnost komunistov iz delovnih organizacij. V mnogih primerih še pa organizacija obveščanja in zato se dogaja, da precej komunistov o predavanjih ni obveščeno. Tudi evidenca nad prisotnostjo je skoraj povsem zamemljena.

Prav zaradi teh razlogov je občinski komite ZK Kranj formiral izobraževalne centre z namenom, da bi s tem omogočil redno informiranje o važnih zunanjih in notranjopolitičnih doganjajih ter zagotovil vsaj minimalno teoretično izobraževanje komunistov. Teh centrov je sedaj v občini 13, toliko, kot krajevnih skupnosti, zanje pa so se odločili zaradi naslednjih razlogov:

Pred približno dvema letoma je občinski komite ZK Kranj formiral izobraževalne centre z namenom, da bi s tem omogočil redno informiranje o važnih zunanjih in notranjopolitičnih doganjajih ter zagotovil vsaj minimalno teoretično izobraževanje komunistov. Teh centrov je sedaj v občini 13, toliko, kot krajevnih skupnosti, zanje pa so se odločili zaradi naslednjih razlogov:

Izobraževalni centri združujejo komuniste v večjem številu pri ideološkem izobraževanju, s tem pa omogočajo zagotovitev večje ažurnosti in večje kvalitete informacij, predavanj in razprav.

Sprčo objektivnih pogojev v delovnih organizacijah

## Večjo skrb zaposlenim v kmetijstvu

Medobčinski zbor sindikata delavcev kmetijske, živilske in tobačne industrije za Gorenjsko je na enem izmed zadnjih posvetov ugotovil, da v delovnih organizacijah s področja kmetijstva na Gorenjskem ne kažejo posebnih prizadevanj za reševanje družbenega standarda zaposlenih. Ugotovili so, da so proizvodni procesi precej v zaostanku s sodobno tehniko. Prav tako pa v teh delovnih organizacijah na Gorenjskem zdaj ni bilo večjih priprav za prehod na 42-urni delovni teden. Razen tega pa precejšen problem predstavljajo v teh delovnih organizacijah tudi nerešena stanovanjska vprašanja zaposlenih. V razpravi se je pokaza-

lo, da imajo največ tovrstnih problemov v Škofjeloškem kombinatu in v Kmetijski šoli Polje.

Na seji odbora pa so ugotovili, da na Gorenjskem upada živinorejska proizvodnja. Predvsem je premalo razvita kooperacija med zasebnimi kmeti in zadrugami. Marca letos so bile živinorejske kapacitete delovnih organizacij v kmetijstvu zasedene le s 40 do 50 odstotki. Zato so na seji odbora predlagali oziroma poudarili, da bi morale pristojne občinske skupščine posvetiti več skrb problemom živinorejske proizvodnje, medtem ko bi kmetijske delovne organizacije morale navezovati stike z zasebnimi kmeti.



V ponedeljek so se na brnisko letališče vrnili predstavniki slovenskih sindikatov in nekaterih drugih organizacij, ki so bili na 15-dnevнем obisku v Sovjetski zvezzi. Medtem ko so si Slovenci ogledali nekatere zanimivosti v Sovjetski zvezzi (med drugim so prisostvovali tudi prvomajski paradi) so se v tem času mudili na obisku v Sloveniji predstavniki sovjetskih sindikatov. — Foto: F. Perdan

Tretje leto reforme

## Dodatni ukrepi neizbežni

Rezultati reformnih gibanj v prvem letošnjem trimesecu kažejo na to, da se osnovna predvidevanja in cilji, objavljeni v Resoluciji zvezne skupščine o osnovah ekonomske politike za leto 1968, ne uresničujejo. Letos bi morala industrijska proizvodnja kazati procese svojega oživljavanja ob vzporedni stabilnosti tržišča, cen in dinarja. Ravnato smo pričakovali, da se bo letos povečala zaposlenost, izvoz in produktivnost in na podlagi tega tudi življenjski standard. Nadalje so obstojale napovedi, da se bo pospešil razvoj nerazvitih področij in krajev, da se bosta splošna in osebna potrošnja izvravnila. V številkah bi bila ta predvidevanja videti takole: porast skupne družbine in industrijske proizvodnje za 3-4 odstotke, za 1% povečana zaposlenost, izvoz naj bi se povečal od 6-7 odstotkov, investicije za 10 odstotkov in nominalni osebni dohodki za 6%.

Industrijska proizvodnja v letošnjem prvem trimesecu

je ostala na lanski ravni, oziroma se je zaradi povečanja števila delovnih dni povečala za 1,3 odstotka. V zadnjih štirih letih je bila proizvodnja v prvem tromesečju največja, v naslednjih četrtletjih pa se je zmanjševala.

Predvidevanja o povečanju industrijske proizvodnje za 3 do 4 odstotka so bila osnovana na povečanju izvoza in povečanem prodoru blaga na domače tržišče. Vendar do teh predvidevanj ni prišlo, saj se je izvoz v prvih treh mesecih zmanjšal za 6%, ker je bil izvoz kmetijskih izdelkov manjši kar za 27%, medtem ko se je industrijski izvoz povečal le za en odstotek. Glede na to, da je proizvodnja stagnirala in da so se zaloge industrijskega blaga povečale za 6%, je jasno, da je prišlo do zmanjšanega plasmana industrijskega blaga na domače tržišče.

### KJE SO VZROKI?

Precej industrijskih podjetij meni, da je treba iskati vzroke slabega izvoza v začetku leta v visokih carinskih zaščitah držav Zahodne Evrope, v nizki konkurenčni sposobnosti naših proizvajalcev, pomanjkanju sredstev za kreditiranje izvoza in v neorganiziranem nastopanju naših podjetij na inozemske tržišča. Pomanjkanje sredstev za kreditiranje domačih kupcev in ostra konkurenca blaga iz uvoza — so po mnenju večine glavnih vzroki za slab plasman.

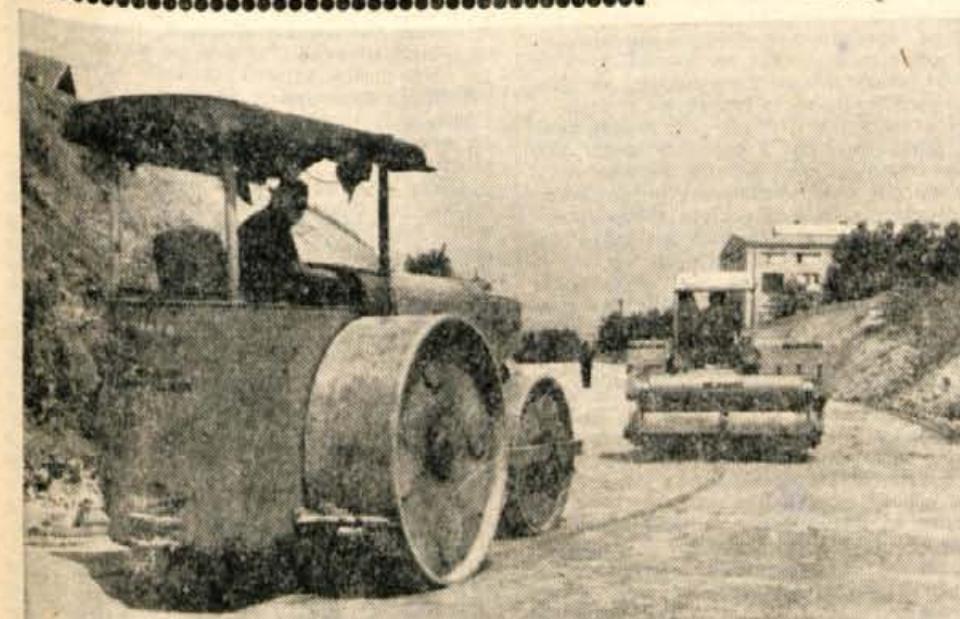
Vse kaže, da bodo tudi predvidevanja o kmetijski proizvodnji ostala zgolj preddevanja, kajti pojavnila se je še suša in vzporedno z njim nepravočasna setev — vse to pa bo skoraj za 30 odstotkov zmanjšalo letošnjo letino.

Ceprav smo zabeležili primere odstopanja od sprejetih smernic in ciljev reforme, pa je gospodarstvo kljub temu potrdilo še en nov kvaliteten korak reforme v delovnih kolektivih. Letos spomladi, kot še nikoli doslej, je bilo občutiti procese prilaganja gospodarstva potrebam tržišča, poslovno povezovanje in samoorganiziranje posameznih skupin in grupacij.

Iz vsega tega sledi sklep: oživljanje gospodarstva v prihodnjih mesecih nujno terja dodatne ekonomske ukrepe. Takšno orientacijo zahtevajo tudi sklepi zvezne skupščine o letošnji ekonomske politiki, ki pravijo, da će bo prišlo do odstopanj od osnovnih ciljev ekonomskega razvoja v letošnjem letu, potem bodo potrebeni dodatni ukrepi. In pričakovati je, da bodo nekatere izmed dodatnih ukrepov kmalu sprejeti.

Tanjug — V. G.

J. V.



Delavci podjetja Tehnik iz Škofje Loke že nekaj dni urejajo del nove ceste od Gorenjske predilnice na Trati do križišča Lipice. Cesta bo široka 7 metrov, na vsaki strani pa bo 50 cm pločnika za pešce. Ostali del ceste do železniške postaje pa bodo razširili. — Foto: P. Perdan

### Na Jesenicah

## Plačana realizacija pod planom

Gospodarske organizacije jeseniške občine so v obdobju januar—marec dosegla nekaj več kot 139 milijonov N din plačane realizacije; to pa je za 42 milijonov N din manj kot v enakem lanskem obdobju. Pretežni del padca plačane realizacije gre na račun železarne; le-ta je v letošnjih prvih treh mesecih realizirala samo 96.806.922 N din, medtem ko je v enakem lanskem obdobju imela 140 milijonov N din plačane realizacije. Sicer je železarna letos dosegla 157 milijonov N din fakturirane realizacije (prodani izdelki, na katere so že izdani računi), vendar je tudi to za 7,8 odstotka manj kot v enakem lanskem obdobju.

Ce izločimo železarno, so druge gospodarske organizacije zabeležile za pet odstotkov večjo plačano realizacijo. Toda ne vse.

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem, so gospodarske organizacije v obdobju januar—marec dosegle naslednjo višino plačane realizacije: SGP Sava 3.202.890 N din (100,3%; v oklepaju bo vedno odstotek dosegene plačane realizacije nasproti 1967. letu); Tehnični biro 1.648.291 N din (59,6%); Žičnica Vitranc 711.041 N din (124,1%); Zarja 5.044.119 N din (115,4%); Delikatesa 2.695.835 N din (105,9%); Gorenjka 3.358.984 N din (111,4%); Franc Rozman 512.000 N din (245,8%); Kovinska oprema Mojstrana 1.090.240 N din (115,4%); Mesarsko podjetje 4.518.889 N din (105,1%); Kovinoservis 497.311 N din (143,9%); Lesno galerijski obrat 266.331 N din (118,9%); Komunalni servis 322.034 N din (122,9) itn.

Slabši uspehi kot lani so zabeleženi v trgovini Universal, trg. podjetju Rožca, hotelu Pošta, gostišču Svoboda, Obrtnem podjetju Cokla, obrtnem podjetju Kroj in v Komunalno obrtnem podjetju.

J. Vidic

## Kako obdržati 800 milijonov?

Kupci so ob koncu 1967. leta dolgovali gospodarstvu Jeseniške občine 13,5 milijard starih dinarjev ali 14 odstotkov več kot 1966. leta. Jeseniško gospodarstvo pa je dolgovalo dobaviteljem 14,6 milijard S din ali 36 odstotkov več kot ob koncu 1966. leta.

Zaradi nerednega plačevanja so dobavitelji vložili 336 tožb več kot prejšnja leta. Za zamudne obresti in sodne stroške je jeseniško gospodarstvo plačalo 420 milijonov starih dinarjev, medtem ko je 1966. leta plačalo le 230 milijonov S din.

Denar, ki je bil zaradi tega zapravljen po sodnjah, bi lahko smotrnejše uporabili. Ljudje so izračunali, da bi za ta denar samo v enem letu lahko kupili 60 dvosobnih stanovanj po vrednosti 7 milijonov S din.

To pa še ni vse. Ce bi k temu znesku prideli še dodatne obresti za najete bančne kredite zaradi nepravočasnega vračila, bi lahko samo s temi sredstvi v 5 letih rešili stanovanjski problem na Jesenicah. Obresti in drugi stroški v zvezdu z nerednim odplačevanjem dolga in kreditov dosegajo letno 800 milijonov S din. Tako zapravljamo težko ustvarjeni dohodek, na številnih drugih področjih pa nam primanjkuje denarja. 800 milijonov res ni majhna vsota in marsikateri problem bi lahko rešili.

Samo problem ni tako enostaven kot je videti, saj je takemu stanju v preteklosti botrovala splošna medsebojna zadolženost jugoslovenskega gospodarstva.

J. Vidic

## Sedmi Alpe-Adria odprt

### Na sejmu razstavlja 186 razstavljalcev

V soboto so na ljubljanskem gospodarskem razstavišču odprli sedmi mednarodni sejem Alpe-Adria, na katerem razstavlja svoje izdelke 186 razstavljalcev — 55 iz Italije, 34 iz Avstrije, 2 iz ZR Nemčije in 95 iz Jugoslavije.

Ko je predsednik gospodarske zbornice SR Slovenije Leopold Kresl odpiral sejem, je poudaril, da je ta sejemska prireditev prerašla svoje sejemske okvire, saj se na GR srečujejo gospodarstva sosednjih držav. Obstaja pa vse možnosti, da se sejem Alpe-Adria v bodoče še razširi; in zajame v svoje okvire tudi druge dejavnosti in področja, ne pa samo obmejne države.

Na koncu lahko zapišemo, da dobiva ta prireditev iz leta v leto večji obseg, kar je dobro znamenje. Zanimivost letošnjega sejma pa je v tem, da je precej razstavljenih izdelkov mogoče kupiti že na samem sejmu, saj Agrotehnika, Modna hiša in še nekatera podjetja prodajajo razstavljenje predmete za gotovino.

vig

# Kako izdelati sistem, v katerem bi bil zavarovanec oblikovalec pravic?

Ob »Predlogu sistema za zagotovitev osnovnega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja prebivalstva«

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Bistvena razlika glede ustvarjanja rizične skupnosti po teritorialnem principu od prvega, to je od proizvodnega principa je v tem, da se po prvi rešitvi skupnosti ustvarjajo na podlagi odločitve samih zavarovancev, po drugi pa je to izrecno določeno z zakonom.

Tiste skupnosti, ki so ustanovljene za določeno število delovnih skupnosti, lahko s statutom predvidijo, da posamezne delovne skupnosti s svojimi samoupravnimi sklepi predpišejo za svoje člane razširjene pravice ob vložitvi ustreznih dopolnilnih sredstev. Zavarovanci se lahko poleg zdravstvenega zavarovanja in drugih ugodnosti, ki so zagotovljene vsem, individualno zavarujejo tudi za druge nevarnosti, pri katerikoli skupnosti zdravstvenega zavarovanja, ki zavaruje takšne nevarnosti.

Za ustanovitev skupnosti morajo biti izpolnjeni z zakonom določeni materialni in organizacijski pogoji. Kot neogiven materialni pogoj se z zakonom določi višina tekočih dohodkov ter višina rezervnega sklada. Vsaka skupnost predstavlja organizacijsko in finančno samostojnost in avtonomnega nosilca zdravstvenega zavarovanja. Pri določanju potrebnih sredstev morajo skupnosti upoštevati tudi obveznost stabilnega poslovanja kot jamstvo, da bodo izpolnjene obveznosti do zavarovanih oseb in obveznosti do poslovnih partnerjev po pogodbah o zdravstvenem zavarovanju.

Kot nevarnosti, ki se zavarujejo v okviru tega zdravstvenega zavarovanja, so mišljene predvsem oblike preventivnega varstva, ki niso zajete z osnovnim zdravstvenim varstvom, zdravstveni pregledi in medicinska pomoč v primeru bolezni in poškodb izven dela, zdravstveno varstvo v zvezi z nosečnostjo in porodom, ki presega osnovno zdravstveno varstvo, negovanje zob in zobotehnična pomoč, nadomestilo osebnega dohodka v primerih zadržanosti od dela zaradi bolezni ali negovanja bolnikov, povračilo potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenega varstva, nadomestilo ob smrti zavarovanca ali njegovega družinskega člena in drugo.

Zavarovanci uresničujejo svoje samoupravne pravice iz zavarovanja tako, da se združujejo v zavarovalne skupnosti, katerih organe neposredno volijo na svojih zborih. Splošni akti, s katerimi se urejajo pravice zavarovancev morajo biti dostopni zavarovancem in organizacijam.

Sredstva za financiranje zdravstvenega zavarovanja zagotavljajo zavarovanci v delovnem razmerju s prispevkom iz osebnega dohodka, upokojenci s prispevkom, ki se zagotavlja v pokojninskih skladih ali v pokojnih, delavci, ki pa so začasno izven delovnega razmerja s prispevkom, za katerega se sredstva zagotavljajo iz prispevkov za zaposlovanje. Družbenopolitične skupnosti v skladu s posebnimi predpisi zagotavljajo sredstva za nosilce spomenice 1941, odlikovanje z redom Belega orla in Obiličeve medaljo, za vojne invalide izven delovnega razmerja, družinske vojaške vojne invalide in za vojaške vojne invalide, ki so v delovnem razmerju, za zavarovanje nad ravnino, za katero se opredeli njegova delovna skupnost.

Sredstva, ki so potrebna za ustanovitev skupnosti, zagotavljajo ustanovitelji. Pri zagotovitvi teh sredstev lahko sodelujejo tudi delovne in druge organizacije, ter družbenopolitične skupnosti s krediti ali z dotacijami.

Vsaka skupnost mora imeti osnovni sklad za izpolnjevanje tekočih obveznosti, nadalje rezervni sklad za zagotovitev stabilnih odnosov v poslovanju skupnosti in sklad premij za pozavarovanje hujših nevarnosti, ki utegnejo nastati pri izvajaju zavarovanja tistih oblik in obsegov rizikov, ki jih skupnost zavaruje.

Prispevki določa vsaka skupnost s svojim samoupravnim aktom. Z republiškim zakonom je lahko predvideno, da dajejo soglasje občinske skupščine. Prispevki se določajo za vse zavarovane nevarnosti po enotnih poprečnih stopnjah. Prispevki za upokojence in delavce, ki začasno niso v delovnem razmerju, ne obsega kritja nadomestila za osebni dohodek.

Skupnosti zdravstvenega zavarovanja se združujejo na ekonomski podlagi v skupnosti zdravstvenega pozavarovanja in po načelu vzajemnosti pozavarujejo določene hujše nevarnosti. Pogoji in rezultati poslovanja zavarovalnih skupnosti se ne morejo pozavarovati. Republiški zakon lahko določi vrsto in obseg nevarnosti, ki so jih skupnosti dolžne pozavarovati, če so jih določile kot zavarovane primere in obveznosti skladov. Skupnosti zdravstvenega pozavarovanja se lahko združujejo, da bi vzajemno pozavarovale hujše nevarnosti, ki nastanejo iz prevzetih pozavarovalnih poslov oz. obveznosti.

Vloga družbenopolitičnih skupnosti v zakonskem urejanju zdravstvenega zavarovanja bi bila omejena na mero, ki je upravičena in potrebna pri sedanjih razvojnih stopnjah. Tako bi se omejila na določanje temeljnih načel in elementov za njihovo poslovanje. Republike bi imele veliko večji pomen predvsem v konkretniziraju sistema glede na posebne razmere v posameznih republikah. Tako bi družbenopolitične skupnosti predpisovale:

— da morajo biti delavci zdravstveno zavarovani, krog zavarovanih oseb, možne podlage za združevanje zavarovancev v zavarovalno skupnost ter materialne in organizacijske pogoje za to skupnost;

— da morajo skupnosti, ki so organizirane na proizvodnji poklicnem principu, sprejemati v svoje članstvo združene člane drugih delovnih skupnosti in vire sredstev za financiranje zdravstvenega zavarovanja in zagotovitev sredstev za zdravstveno zavarovanje določeni kategoriji zavarovancev.

## ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE KMETOV IN PRIPADNIKOV PROSTIH POKLICEV

V zdravstvenem zavarovanju individualnih proizvajalcev in drugih prostih poklicev se uporabljajo načela novega sistema zdravstvenega zavarovanja delavcev. Ker je vse prebivalstvo zajeto z osnovnim zdravstvenim varstvom in je zdravstveno zavarovanje postavljeno na popolnoma samoupravnih osnovah, se glavna načela tega zavarovanja lahko uporabijo tudi pri zdravstvenem zavarovanju kmetov, individualnih proizvajalcev in drugih prostih poklicev.

## STROKOVNA SLUŽBA ZA ZADEVE OSNOVNEGA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Strokovne, finančne in administrativne tehnične zadeve v izvajaju osnovnega zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja opravljajo strokovne službe, ki jih ustanovijo kot samostojne, specializirane delovne organizacije. O novi organizaciji službe se dogovorijo nove skupnosti zdravstvenega zavarovanja, ob upoštevanju vseh možnosti in potreb po smotri in ekonomični organizaciji. Posamezne zadeve zavarovanja lahko skupnost s pogodbo poveri tudi delovnim organizacijam, katerih delavce zavaruje. Razmerja med skupnostmi in strokovno službo se vzpostavljajo in urejajo s pogodbami.

Novosti v »Predlogu« za razpravo lahko strnemo v naslednje: Poleg organizacije zdravstvenega zavarovanja delavcev in organizacije zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev naj bi uvedli še novo obliko zdravstvenega zavarovanja, in sicer minimalno zdravstveno varstvo vsega prebivalstva, to je vseh tistih, ki so obseženi v oben sistemih zdravstvenega zavarovanja, pa tudi za tiste prebivalce, ki sploh niso zdravstveno zavarovani. Iz zdravstvenega zavarovanja delavcev naj bi izločili zdravstveno varstvo delavcev za poklicne bolezni in poškodbe pri delu. To obliko zavarovanja bi prevzele delovne organizacije.

Pobude za takšen predlog so v zelo nizkem zdravstvenem stanju prebivalstva SFRJ kot celote. V »Predlogu« se ugotavlja, da je bilo zdravstveno zavarovanje delavcev (62% v celotni strukturi prebivalstva) precej čez obseg minimalnega zdravstvenega varstva, kakor je predlagano. Iz tega sledi, da imajo nizek zdravstveni standard v SFRJ kmetje, ki jih je v strukturi prebivalstva 38%. Za njih se porabi le 0,6% nacionalnega dohodka, medtem ko se porabi

za celotno zdravstveno varstvo in zavarovanje v SFRJ okrog 7% nacionalnega dohodka. Ko smo pred leti uvedli zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev so bile pobude iste kot so danes, ko hočemo uresničiti minimalno zdravstveno varstvo, to je, da bi izboljšali zdravstveno varstvo tega prebivalstva. Če v »Predlogu« ugotavljamo nizek zdravstveni standard vsega prebivalstva v Jugoslaviji, potem lahko trdimo, da s kmetijskim zdravstvenim zavarovanjem nismo dosegli tistega, kar smo hoteli. Razlogi so v nizkih ekonomskih možnostih tega prebivalstva. Zato je zelo vprašljivo, če z uvedbo novega datnega sistema zdravstvenega zavarovanja lahko odpravimo oz. če uvedba minimalnega zdravstvenega varstva v zasnovi ne temelji na predivanju sredstev od delavskih zavarovancev v skladu kmetijskega zavarovanja. To zato, ker novih dodatnih sredstev za zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje v nacionalnem dohodu ne moremo dobiti, ker gospodarstvo ne preneset dodatnih obremenitev.

V naši republikah pa je stanje precej drugačno, saj predstavljajo kmetijski zavarovanci v celotni strukturi prebivalstva le okrog 20%, porabijo pa 1,2% nacionalnega dohodka. To nam govori, da je poraba za zdravstveno varstvo kmetov v primerjavi z nacionalnim dohodom po zavarovancu približno štirikrat večja. Zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev v naši republikah močno presega predvidene zvezne minimume. Če vemo, da za zdravstveno varstvo delavcev v naši republikah porabimo okoli 4% našega nacionalnega dohodka brez sredstev za denarne dejavnosti in nadomestila, potem lahko trdimo, da zdravstveno varstvo kmetijskih proizvajalcev pri nas bistveno ne zaostaja za zdravstvenim varstvom delavskih zavarovancev. Upoštevati pa moramo še, da imamo pri kmetijskih zavarovancih številnejšo kategorijo starejših zavarovancev. Poleg tega moramo še ugotoviti, da se kmetijski zdravstveni zavarovanci v naši republikah financirajo sami na ravni ustrezne zdravstvenega standarda in da prelivanje sredstev iz skladu zdravstvenega zavarovanja delavcev v razmerah ne bi bilo potrebno, niti mogoče.

Uvedba minimalnega zdravstvenega varstva bi pomenila za območje SFRJ hitrejši razvoj zdravstvenega varstva kmetijskih proizvajalcev, bolj kot to dopušča družbenoekonomska struktura na račun zdravstvenega zavarovanja delavcev. Z vidika naše republike bi kvantifikacija minimalnega zdravstvenega varstva na nivoju federacije pomenila, da bi za kmetijske zavarovance v drugih republikah intervenirala širša družbenega ekonomske skupnosti, pri nas pa bi se financirali sami. Pri tem pa moramo vedeti, da zdravstveno varstvo aktivnih zavarovancev v prihodnje okrepliti zdravstveno varstvo delavcev, delavskoga zavarovanja zaostaja in da moramo da zato ne moremo prelivati sredstev iz njihovih skladov.

Glede izločitve zdravstvenega varstva za poskodbe pri delu in poklicne bolezni vemo, da na naši republikah predstavlja to le 5% od celotne patologije. Razlikovati moramo objektivne in subjektivne rizike. Objektivnih ne moremo povsem izločiti kljub najsodobnejši tehnologiji. Ali je prav, da ta objektivni rizik nosi le delovna organizacija? Na ta način bi neupravičeno favorizirali tiste delovne organizacije, kjer takšnih delovnih rizikov ni. Ker imamo v družbeni skupnosti pri nujni delitvi dela bolj ali manj nevarna dela in tudi povsem nenevarna, morajo zavarovanci solidarno nositi objektivne rizike delavcev. Povsem drugačno pa je vprašanje tistih delovnih poškodb, in poklicnih bolezni, ki so posledica slabega ali pomanjkljivega tehničnega in zdravstvenega varstva pri delu, ki bi morali bremeni dohodke kolektivov, v katerih nastajajo. Zavarovanje zoper te rizike ne more biti v sistemu zdravstvenega zavarovanja. Naša stališča glede »objektivnih zdravstvenih rizikov« pri delu ne zanikajo, da jih ne obravnavamo, pač pa recenziramo s stališčem delovnih organizacij, toda v sestavi enotnega zdravstvenega zavarovanja delavcev.

(Nadaljevanje prihodnjih) Edgar Vončina

## RAZPIS STIPENDIJ ZA SREDNJE SOLE

V želji, da se izboljša narodnostni sestav starešinskega kadra Jugoslovanske ljudske armade,

r a z p i s u j e

REPUBLIKSKI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO SR SLOVENIJE  
š t i p e n d i j e

za šolsko leto 1968/69 za šolanje na srednjih šolah (gimnazije, pedagoške gimnazije, tehničke in njim sorodne šole elektrotehničke, strojne, kemijske, gradbenne, geodetske in geološke smeri).

Za štipendije se lahko potegujejo učenci slovenske narodnosti, ki se pogodno obvezajo, da bodo po končani srednji šoli vstopili v eno od vojaških akademij, ki si jo bodo sami izbrali.

Te akademije so:

1. Vojaška akademija kopenske vojske (pehota, topništvo, oklepne enote, atomsko-biološko-kemična obramba, zvezne in prometna služba),
2. Vojaška akademija za protiletalsko obrambo,
3. Vojaška pomorska akademija,
4. Vojaško-tehnička akademija Visoke tehničke šole kopenske vojske,
5. Letalsko-tehnička vojaška akademija,
6. Mornariško-tehnička vojaška akademija.

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje splošne in posebne pogoje:

## a) SPLOŠNI POGOJI

- da so zdravi in sposobni za aktivno službo v JLA, kar ugotavlja vojaška zdravniška komisija,
- da so vzornega vedenja,
- da niso sodno kaznovani in niso v kazenskem postopku,
- da imajo priporočilo občinskega Sveta za narodno obrambo.

## b) POSEBNI POGOJI:

- za učence prvega razreda, da so končali osemletko najmanj z dobrim uspehom in so rojeni 1952. leta ali pozneje,
- za učence drugega razreda, da so končali predhodni razred z najmanj dobrim uspehom in so rojeni 1951. leta ali pozneje,
- za učence tretjega razreda, da so končali predhodni razred najmanj z dobrim uspehom in so rojeni 1949. leta ali pozneje,
- za učence četrtega razreda, da so končali predhodni razred najmanj z dobrim uspehom in so rojeni 1948. leta ali pozneje.

Za Vojaško-tehničko, letalsko-tehničko in mornariško-tehničko vojaško akademijo se lahko prijavijo samo učenci tehničkih šol strojne stroke, elektrotehničke stroke (šibki tok) in učenci gimnazij.

Prednost pri štipendirjanju imajo učenci, ki se bodo po končani srednji šoli odločili za vstop v Vojaško akademijo kopenske vojske in Akademijo za protiletalsko obrambo.

Učenci, ki se žele udeležiti natečaja, vložijo prošnjo, kolkovano z 0,50 ND, pri občinskem upravnem organu za narodno obrambo, kjer dobe tudi predpisani obrazec.

## Prošnji je treba priložiti:

- overjen prepis šolskega spričevala predhodnega razreda,
- potrdile šole o vpisu v razred, katerega učenec obiskuje,
- izpisek iz rojstne matične knjige.

Natečaj se lahko udeležijo tudi učenci osmih razredov osemletk, rojeni 1952. leta ali pozneje, še preden končajo šolo. Ti učenci priložijo prošnji — poleg Izpisa iz rojstne matične knjige — še overjen prepis šolskega spričevala za šesti, sedmi in I. polletje osmoga razreda. Stipendija jim pripada od začetka pouka na srednji šoli, v katero se bodo vpisali.

Učenci, ki bodo sprejeti za vojaške štipendiste, bodo morali po končanem šolanju v eni izmed vojaških akademij ostati v JLA najmanj 10 let (87. člen zakona o JLA).

Medsebojna razmerja med štipendorjem in štipendistom oziroma njegovim zakonitim zastopnikom se določijo s pismeno pogodbo, kjer se predvidi tudi eventualno vračanje štipendije, če štipendist ne bi izpolnil svojih pogodbene obveznosti.

Učencem, ki bodo sprejeti za vojaške štipendiste, pripadajo med šolanjem na srednjih šolah naslednje štipendije:

— za I. razred . . . . .	400,00 ND mesečno,
— za II. razred . . . . .	450,00 ND mesečno,
— za III. in IV. razred . . . . .	500,00 ND mesečno.

Razen tega jim na začetku vsakega šolskega leta pripada denarno nadomestilo za nabavo šolskih pripomočkov v višini 250.— ND za prvi, 270.— ND za drugi ter po 300.— ND za tretji in četrti razred.

Štipendije se izplačujejo v mesečnih obrokih za vse mesece v letu, začeno pa se izplačevati od prvega naslednjega meseca po rešitvi prošnje, vendar ne pred 1/9-1968.

Učence bo organ, pri katerem so vložili prošnjo, poslal na zdravniški pregled; pri njem bodo prejeli tudi rešitev prošnje in vsa pojasnila glede natečaja.

Natečaj traja do 15/8-1968.

REPUBLIKSKI SEKRETARIAT ZA NARODNO OBRAMBO SR SLOVENIJE

## Le s samoprispevkom do novih šolskih prostorov v Tržiču

Občinska konferenca SZDL v Tržiču je na svoji zadnji seji razpravljala o stanju šolstva v tržiški občini in ugotovila, da bi bil krajevni samoprispevek edina možna rešitev za izboljšanje sedanjih šolskih prostorov. Naj omenimo, da so se člani občinske konference SZDL zavzeli za gradnjo nove šole v Bistrici pri Tržiču, za popravilo osnovne šole heroja Bratča v Tržiču in za dograditev novih šolskih prostorov na osnovni šoli v Križah.

Pobude za uvedbo samoprispevkov za gradnjo in popravilo oziroma dozidavo šolskih prostorov je bilo zaslediti že na zadnjih zborih volivcev. Seveda se člani občinske konference zavedajo, da bodo morali za uvedbo krajevnega samoprispevka pripraviti precej razgovorov z vsemi občani. Posebno pozornost pa nameravajo posvetiti staršem, s katerimi se bodo začeli pogovarjati takoj v začetku novega šolskega leta. Priljetno bodo vse težnje usmerjene v zagotovitev enolžmenskega pouka na vseh tržiških osnovnih šolah in da je treba tem željam prilagoditi tudi velikost šolskih prostorov. Seveda pa ob akcijah za uvedbo samoprispevkov ne bi smeli pozabiti tudi na šole v Lomu, Podljubelju in Lešah.

Ob tem naj povzamemo še to, da je občinska konferenca SZDL v Tržiču sklenila svoj sklep oziroma predlog za uvedbo samoprispevka za izgradnjo in dograditev novih šolskih prostorov predlagati tržiški občinski skupščini, ki naj bi o tem predlogu razpravljala še na svoji prvi seji.

vig

## Resolucija o šolstvu na dnevнем redu

V sredo se je na Jesenicah sestala občinska konferenca ZKS. Razpravljali so o resoluciji o šolstvu. Ugotovili so, da so se sicer z resolucijo vsi strinjali, ko pa bi jo morali izvajati, pa so jo vse izigrali. Po zelo obširni razpravi so sklenili, naj bi sklicali posvet prosvetnih delavcev. Na tem posvetu naj bi govorili tudi o koristnosti združitve občin osnovnih šol na Jesenicah. V bodoče naj bi se za izobraževanje pripravil ustrezni kadrovski plan. Glede na to, da Gorenjaveška dolina potrebuje gostinske delavce, se bodo zavzeli za gostinsko šolo, ki se je pred kratkim preselila na Bled.

Navzoči so se strinjali s tem, da se ustanovi medobčinski svet ZKS s sedežem v Kranju.

B. Blenkuš

## Železarna potrebuje nove delavce

Marec in april sta bila v jeseniški železarni razmeroma uspešna meseca. Sredi maja bo začela obratovati — vsaj tako predvidevajo — druga električna peč, ki bo lahko dajala okoli 7000 ton jekla letno. S tem pa se bodo že skoraj približali proizvodnji okoli pol milijona ton jekla letno. Tako je tudi predvideno v načrtu rekonstrukcije v prvi fazi. Njihovi strokovnjaki si prav sedaj prizadevajo, da bi na plavžih znižali porabo koksa, v drugih topilnicah in valjarnah pa naj bi uvedli tudi druge energetske vire. Ce jim nobi v prvem letosnjem četrtletju izpadlo 5 milijonov N din osobnega dohodka, bi najbrž letos opravili vse, kar so za rekonstrukcijo predvidevali. Tako pa bodo morali nekatere dela odložiti na poznejši čas, ko bo razmerje v skladih ugodnejše in poslovanje rentabilnejše.

Zaradi večje proizvodnje pa železarna spet potrebuje nove delavce. V topilnici pričenja 60 delavcev, v valjarnah 50, v predelovalnih obratih 23 in v transportu 25 delavcev. B. Blenkuš

ELEKTRO KRANJ  
distributivna enota Kranj

OBJAVLJA PROSTO  
DELOVNO MESTO

## krajevnega nadzornika

v Cerkljah pri Kranju

POGOJ: elektrotehnik, jaki tok z več let prakse ali visokokvalificiran delavec elektro stroke z več let prakse.

Zaposlitev je za nedoločen čas, poskusno delo dva meseca.

Urejena vojaška obveznost, stanovanje v bližini delovnega mesta.

Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi in praksi sprejema tajništvo distributivne enote Kranj.

Rok za sprejem prijav je 15. dat.

## Danes trije francoski filmi

v prostorih Gorenjskega muzeja v Kranju

Delavska univerza Tomo Brejc Kranj bo danes, v sredo, 15. maja ob 19.30 predvajala v prostorijah Gorenjskega muzeja v Kranju (na Titovem trgu) tri lepe francoske filme. Med njimi naj omenimo čudovit film Sestajst medalj v Portilu; to je barvni film o uspehu francoskih smučarjev na svetovnem prvenstvu v Čilu. Na nedavnjem mednarodnem fe-

stivalu športnih filmov v Cortini d'Ampezzo je dobil posebno nagrado. V začetku, pred predvajanjem filmov, bo gospod Lombard povedal nekaj besed o razvoju franco-skega športa.

Vse ljubitelje francoskega jezika in tudi druge vabi kranjska delavska univerza, da pridejo drevi v prostore Mestne hiše.

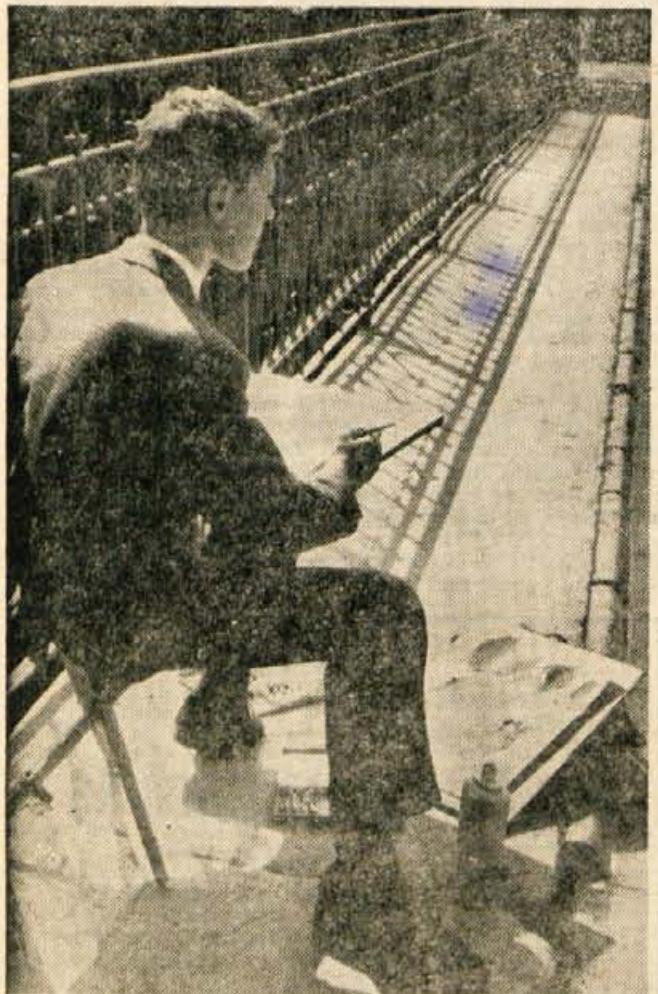
— 3 —

## Mladi likovniki in fotoamaterji v Škofiji Loki

V nedeljo je bilo v Škofji Loki srečanje mladih likovnikov in fotoamaterjev z vse Gorenjske. Udeležilo se ga je okrog sto učencev iz osnovnih šol in fotoklubov. Tema njihove naloge je bila: Škofja Loka v sliki in fotografiji. Tokrat so učenci, najboljši pri likovni vzgoji ali v krožkih, pred ocenjevalno komisijo in drugimi pokazali svoje sposobnosti in znanje. Dela so potem pustili orga-

nizatorjem in bodo 24. maja, v okviru praznovanja dneva mladosti, razstavljena v galeriji na Joškem gradu.

Srečanje mladih ilkovnikov in fotoamaterjev, ki so ga pripravili društvo ljudske tehnike iz Škofje Loke, zavod za prosvetno-pedagoško službo Kranj in Muzej v Škofji Loki, je bilo namenjeno tudi izmenjavi izkušenj in zblizjanju med mladimi ustvarjalci.



V nedeljo je bila Škofja Loka polna mladih ustvarjalcev — likovnikov in fotoamaterjev iz skoraj vseh gorenjskih osnovnih šol in krožkov. Nekateri so zaznamovali motive in razne detajle s fotoaparati, drugi s čopičem v roki. Na sliki: učenec 8. razreda osnovne šole heroja Grajzerja iz Tržiča. — Foto: F. Perdan

Razgibana dejavnost Gorenjskega muzeja v Kranju  
**Več galerijskih in razstavnih prostorov**

Kdor je bil navajen obiskati kateregakoli uslužbenca Gorenjskega muzeja v Kranju v nekdanji Mestni hiši na Titovem trgu, ga bo zdaj tam zaman iskal. Treba se je potruditi malce dalje, mimo farne cerkve in Prešernovega gledališča v baročno stavbo v Tavčarjevi ulici, kjer do začetka aprila naprej domujejo strokovni sodelavci muzeja in uprava. »Nekdanja Mestna hiša sredi starega Kranja je predragocena za pisarne,« pojasnjuje direktor muzeja Cene Avguštin. »To je takšna točka, da že sicer privlači obiskovalce, domače in tujce. Prav zato moramo turistom v tej hiši nuditi čimveč. In prav zato smo se odločili, da mora biti v tej stavbi čimveč stalnih zbirk in galerijskih prostorov za najrazličnejše razstave. Od dosedanjih muzejskih služb, ki so imele v Mestni hiši svoje prostore, bodo ostale tam samo delavnice, ki morajo biti v bližini zbirk, depoziv in razstav, vsi drugi pa smo se preselili v našo drugo stavbo v Tavčarjevu ulico.«

V obeh omenjenih muzejskih stavbah v Kranju vsak obiskovalec te dni takoj opazi, da z adaptacijami zelo hitro. Pomlad se bo kmalu prevesila v drugo polovico in turistična sezona se bliža s hitrimi koraki. Muzeji pa pri nas in tudi drugje po svetu postajajo vse bolj odprte, ne zgolj znanstvene institucije, ki naj seznanijo slehernega obiskovalca z zgodovino določenega kraja ali pokrajine, z zanimivostmi, s kulturnim življiljem itd. Domači in tuji turisti — tisti seveda, ki jim niso mar zgolj hoteli, dobra pijača, sonce in voda — si bodo med prvimi objekti nedvomno ogledali stari del mesta in muzej.

V Gorenjskem muzeju v Kranju se zavedajo, da morajo turistom nuditi iz leta v leto več, da morajo zadovoljiti njihove potrebe po globljem spoznavanju Kranja in Gorenjske naselij. »Z adaptacijskimi deli bomo vsekakor končali do turistične sezone!« trdi Cene Avguštin. To velja zlasti za Mestno hišo. V njej bodo v drugem nadstropju, kjer so bili doslej upravni prostori, uredili stalno likovno galerijsko zbirko »od gotike do Layerja.« V prvem nadstropju bo ostala stalna arheološka, kulturnozgodovinska ter etnografska zbirka, na hodniku v pritličju in v prvem nadstropju pa Dolinarjeva galerija. Zelo privlačno za obiskovalce je še posebno originalno grobišče Starih Slovanov v pritličju.

Seveda pa vse te zbirke in razstave v Mestni hiši niso edino, kar bo privlačilo obiskovalce. Tu je še galerija s stalnimi likovnimi in drugimi razstavami, razen tega pa bodo – prav zaradi izredne ponudbe likovnih razstav in zaradi velikega zanimanja zanje – uporabljali za razstave tudi znano stebriščno dvorano. Ob kakšnih res izrednih priložnostih pa bodo lahko pripravili razstavo tudi v drugem nadstropju, kjer začasna delna preureditev stalne galerijske zbirke od gotike do Layerja ne bo zahtevala prevelikega dela. Če torej pogledamo samo likovno galerijsko dejavnost v okviru Gorenjskega muzeja, vidimo, da se skušajo prilagoditi povpraševanju, zanimanjju. Kranj bo imel torej od-

slej dve galeriji feno v Mestni in eno v Prešernovici hiši), razen tega pa še steberščno dvorano, klet v Prešernovici hiši in — če bo res potreba — tudi drugo nadstropje v Mestni hiši. Stevilke o obiskovalcih v zadnjih letih kažejo, da je to potrebno. In ker je še bolj razveseljivo: med obiskovalci je kar dobrih 42% šolske mladine. Nedvomno razstavna dejavnost precej prispeva k likovni vzgoji mladih, k spoznavanju klasične in sodobne likovne umetnosti, k razumevanju te umetnosti.

»S tako razgibano razstavo politiko, kakršna je bila lanskoletna in letošnja, bomo nadaljevali tudi v prihodnjem,« pojasnjuje direktor muzeja Cene Avguštin. »Ne bomo stremeli le za golo reprezentančnostjo, ampak bomo skušali pomagati tudi posameznim — tudi mlajšim — likovnikom, da najdejo na ta na-

čin stik z občinstvom. Izbor razstav je preračunan na različno zanimanje ljudi, ki razstave obiskujejo. Upam, da bodo zadovoljni tako tisti, ki imajo raje starejšo umetnost, kulturnozgodovinske in etnografske razstave, kot tudi tisti, ki so jim bolj pri srcu razstave sodobne umetnosti; prav med temi je največ mladih.<sup>4</sup>

Tudi adaptacija prostorov v baročni stavbi v Tavčarjevi ulici bo verjetno že bolj ali manj končana do sezone. Do jeseni, ko bo v Kranju strokovno posvetovanje v okviru proslav ob 1400-letnici prihoda Slovencev na to ozemlje, pa bodo pripravili dve obsežnejši razstavi, in sicer o planšarstvu na Gorenjskem in o tovorništvu in prevozništvu na Gorenjskem. Ti dve razstavi že dlje pripravljajo. Razstava o tovorništvu in prevozništvu bo ostala na vpogled obiskovalcem toliko časa, dokler ne bodo v celotnem prvem nadstropju baročne stavbe v Tavčarjevi ulici uredili stalno zbirko o delavskem gibanju in NOB. Ta zbirka bi po prvotnem načrtu morala biti urejena že letos, vendar so jo moral prestaviti v leto 1969, ker je sodelavka oddelka za delavsko gibanje in NOB tov. Benedičevega letos zapošlena v slovenski republiški ekipi, ki obdeluje zgodovino partizanskega gibanja na slovenskem Koroškem.

A. Triler

## Kulturno življenje v Srednji vasi v Bohinju

Iz Srednje vasi v Zgornji bohinjski dolini poročajo, da kulturno življenje še ni zamrlo. V vasi, ki je središče Zgornje doline, deluje KUD Triglav, ki si že vseskozi prizadeva, da bi bilo posebno v zimskih mesecih kulturno življenje čim pestrejše. Moški pevski zbor je letos v počastitev prvega maja pripravil pod vodstvom I. Remica koncert. Ta prireditve, s katero so dostenjno počastili praznik dela, je pokazala, da klub mladim ljudem, ki sestavljajo zbor, vaja dela mojstrja. Zapeli so 15 slovenskih pesmi.

Igralska skupina KUD Tri glav v Srednji vasi pa je

• ROGASKA SLATINA — Mladi grafik Stefan Simonič iz Kranja razstavlja najnovejšo kolekcijo lesorezov v tukajšnji pivnici, ki je urejena tudi za urejanje razstav. Po nekaterih uspelih razstavah v Škofji Loki in Kranju bodo Simoničeve grafike abstraktne smeri prav gotovo deležne pozornosti tudi v tem kraju. Razstava je bila odprta 11. maja. A. P.

• V galeriji Mestne hiše v Kranju, bo v četrtek, 16. maja odprta razstava najnovejših del akademskega slikarja Fran- ceta Peršina. Poleg že znanih slik z naslovom Tarče iz let 1965 in 1966 bo razstavil tudi najnovejša dela. A.P.

**Ob razstavi****Iz likovnega življenja v partizanskih tehnikah na Gorenjskem**

Razstava z zgornjim naslovom je bila prirejena v počastitev dneva zmage v galeriji Prešernove hiše v Kranju. Že na začetku moramo povedati, da gre za prigodno razstavo z izborom gradiva, ki je pač na voljo in pri roki. Toda že ta majhen izbor najboljšega, kar hrani Gorenjski muzej v Kranju, nas pravzaprav opozarja na neko dejstvo, ki že nekaj časa sem kaže, da še do danes partizanska likovna tvorba ni ocenjena z umetnostno zgodovinske strani kritično in da še do danes nima pravega mesta v slovenski umetnosti. Nekaj skromnejših poizkusov sicer poznamo, toda vse gradivo verjetno kompleksno sploh še ni pregledano. Da, niti pregledano! Vedno moramo jemati v poštev prilike, v katerih so delali partizanski grafiki v tehnikah in tiskarnah, čas, v katerem so ustvarjali in namen, za katerega so risali in z najskromnejšimi sredstvi ustvarjali svoja likovna dela. S svojim delom pa so partizanski umetniki odgovarjali na težko vprašanje, kakšna je vloga umetnosti v življenju človeka, v zgodovinskih trenutkih nekega naroda. Izražali so prepicanje, da čas, ki so mu bili priče, in vojna, ki so jo nosili na svojih zastavah, ne zasuži samo vseh sil vojaka, temveč tudi umetnika. V svoji umetniški zavzetosti so ti ustvarjalci poslušali svojo vest in svoje srce.

Razstava v Kranju je ponoven opomin na pravilno vrednotenje vseh medvojnih likovnih ustvaritev, čeravno to ni bil namen prireditelja razstave, ki se je omejila poleg tega samo na tri tehnik, na primer na zapuščino Tehnike kokrškega odreda, kjer je deloval danes priznani slikar France Slana, na gradivo iz grafičnega oddelka Pokrajinske tehnike KPS za Gorenjsko, kjer je bil glavni risar danes prav tako znani slikar Janez Vidic, in na tehniko na Mali Loki pri Ljubljani, kjer je deloval Tomaz Kvas-Simon, danes slikar in restavrator. In vsa razstava se omejuje tudi na dela teh treh umetnikov, toda to morda zgolj slučajno. Tako nam ne preostane drugega, da ob tej razstavi končamo zapis z besedami iz spremnega teksta, da so razstavljeni risbi samo majhen del obsežnega gradiva, ki je nastajalo v gorenjskih partizanskih tehnikah in tiskarnah in da še dodamo željo, da bi poleg te razstave videli kmalu razstavo, ki bi skušala vsaj delno ovrednotiti partizansko likovno tvornost.

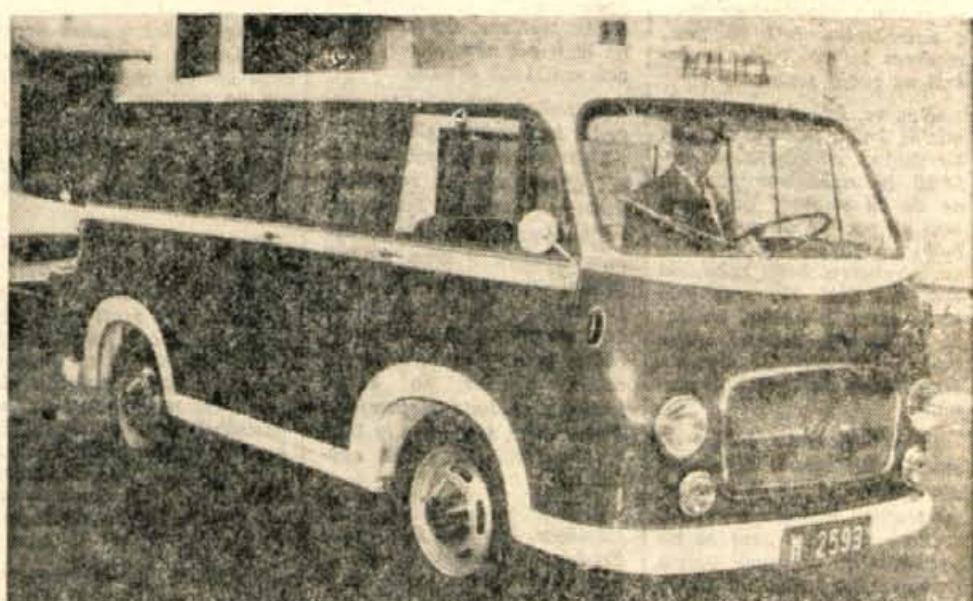
A. Pavlovec



Ob 13. maju, prazniku ustanovitve organov Javne varnosti, je Uprava Javne varnosti v Kranju priredila prijateljsko srečanje z upokojenci tovariši. Zbralo se je 60 upokojencev, ki sedaj prebivajo na Gorenjskem in so dolga leta delali v organih javne varnosti. — Foto: F. Perdan



V ponedeljek so skupine pionirjev kranjskih osnovnih šol obiskale uslužbence Uprave Javne varnosti v Kranju. Ob tej priložnosti so jim pionirji — prometni milicijski iz osnovne šole France Prešeren čestitali k prazniku Javne varnosti ter jim zaželeli še obilo uspehov pri njihovem nadaljnjem delu. Uslužbenci milice so pionirjem razkazali prostore milice ter jim razložili delo posameznih služb. — Foto: F. Perdan



Pred kratkim je Uprava Javne varnosti v Kranju dobila specialno vozilo za kriminalistično tehnične oglede, ki je prvo tovrstno v naši državi. Vozilo ima poseben električen izvor za napajanje reflektorjev. Poleg tega ima vso opremo, ki je potrebna za identifikacijo trupel, odvzem prstnih odtisov in drugih sledov. Skratka vse, kar potrebujejo kriminalistični tehnički pri svojem delu. — Foto: F. Perdan

Kadrovska komisija  
Zavarovalnice Sava  
poslovna enota Kranj

**razpisuje**

proto delovno mesto

**kontrolorja inkasa**

Pogoj je srednješolska izobrazba.

Nastop službe je mogoč takoj.

Stanovanja ni na razpolago.

stroškov za prevoz v službo ne povrnemo.  
Rok prijave je do vključno 22. maja 1968 na  
tajništvo Zavarovalnice Sava PE Kranj, Old-  
hambska c. 2.

Kandidati naj prošnji priložijo lastnoročno  
napisan življepis.

Kadrovska komisija  
Zavarovalnice Sava  
PE Kranj

**SPORT****SANDRIESSER**

- športna oblačila
- vse za tenis
- potapljaški pribor
- gumi čolni
- specializirana trgovina
- za ribištvo

VILLACH  
BELJAK  
Moritschstr. 5  
nasproti  
Park Hotela

# V nedeljo na Godešiču odkritje spominske plošče vodji judenburškega upora

**V nedeljo** je na Godešiču pri Škofji Loki predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina odkril spominsko ploščo domaćinu Antonu Hafnerju, vodji judenburškega upora, ki je bil s tremi tovariši ustreljen pred 50. leti. O uporu slovenskih fantov v avstrijski vojski leta 1918 je govoril Lojze Ude, udeleženec podobnega upora v Furlaniji.

Svečanosti so se udeležili številni domaćini, prebivalci okoliških vasi in od drugod. Spominsko ploščo je prevzel v oskrbo brat padlega Antona Hafnerja Vincenc. V bogatem kulturnem programu so sodelovali moški zbor iz Reteč, godba na pihala iz Škofje Loke ter učenci osnovnih šol iz Reteč in Trate.

Objavljamo odlomek iz dela Prežihovega Voranca Doberdob, v katerem opisuje zadnje ure Antona Hafnerja in njegovih tovarišev pred usmrtitvijo.

Sonce, ali vidite...? je vzkliknil na smrt obojen Alojz Štefanič, kazal z roko proti majhnemu, zamreženemu okenu judenburške ječe in se obrnil k svojim, prav tako na smrt obojenim tovarišem, k Antonu Hafnerju, Karlu Možinu in Josi Davoviču.

Dan poprej so bili vsi štirje puntarji obojeni na smrt z ustrelitvijo. Bili so prvi, medtem ko so drugi že čakali na svojo sodbo.

«Bog ve, kaj si bodo o nas mislili, kadar nas več ne bo?» To čudno vprašanje je Štefanič že nekajkrat ponovil, ne da bi si nanj odgovoril sam ali pa kdo drug. »Kaj si bodo mislili? je začel Možina. »Nekateri bodo rekli, da smo bili osli, ker smo prehitro začeli z nečim, za kar še ni bil čas dozorel. Tako bodo mislili tisti, ki niso naši misli in čustev nikoli poznali.«

»Nekateri bodo trdili, da smo začeli zaradi tega, ker smo bili lačni...« je pripomnil Hafner. »To bi me najbolj jeziklo!« Dvignili smo se zoper Avstrijo in zoper vojno, da se rešimo sužnosti in da bi se to, kar smo morali mi, kar je moral naš narod prenašati že toliko stoletij, nikdar in v nobeni obliki ne povrnilo. Zato mi resnično ni žal, da sem prišel sem, kjer sem zdaj...«

»Če bi vedel, da nikdar več ne bo vojne, bi tudi meni ne bito žal,« je zamišljeno dodal Štefanič.

Iz nevidnih lin se je ta tretnutek oglasil mrtvaški zvonček. Eksekucijski oddelek ga ni slišal, a slišali so ga obsojeni. Pred jetniško palavo so se obsojencem pridružili prvi civilisti. V judenburško kotlino pa se je nagrindilo toliko svetlobe, da je skeleta ne le v oči obsojencev, temveč tudi vseh drugih.

Za pokopališčem se je spreved s kvadratasto glavo ustavil. S soncem prenapolnjene oči obsojencev so se začele utrinjati naokrog. Barva pokopališčnega zidu jim je bolče zarezala v srca. Zadnji pogled obsojencev čez ograjo smrti je bil kratek in brezen, poslednja moč njihovih oči se je zdaj uprla v ograjo sam. Vendar so kakor uročene obvisele Hafnerjeve, Štefaničeve, Možinove in Davovičeve oči na svojih rabiilih.

Prvega so poklicali najmlajšega, Bosanca Davoviča. Preden je poklekl, ga je premagalо čustvo in zavezanimi rokami je zaprosil podpolkovnika: »Ali moram res tako mlad umreti? Zakaj me ubijate?« Podpolkovnik je bil človek in se je zato opogumil ter odgovoril: »Jaz ne morem nič storiti. Tvoje

življenje ni v mojih rokah...«

Glas človeka je bil za obsojence kakor balzam, Davovič je skoraj brezčutno sklonil s črno ruto zavezano glavo, potem mu je salva prevrtala možgane in sreco. Njegova mlada kri je brizgnila daleč naokoli in oškropila bele rokavice rabila Lukesicha.

Drugi je šel v smrt Štefanič. Lahikih korakov in vredrega obraza je stopil Štefanič na morišče. Salva, ki je tudi njemu končala življenje, je bila že za spoznanje bolj raskava kakor prva, vendar je Štefaniča takoj stresel smrtni krč.

Tretji je prišel na vrsto Možina.

Njegove oči so se zadnjikrat dvignile proti modremu nebnu; možato je prestopil že mrtva tovariša in zakljal auditorju z zapovedujočim glasom: »Ni treba čitat smrtno odsodbel! Saj vem, da me čaka.« Ko so mu zavezali oči in je že klečal, je dvignil zvezani roki in z močnim glasom zavabil: »Moja kri bo rodila stoteren sad!«

Salva, ki je ubila njegovo življenje, se ni več utrgala kakor en sam tresk, pač pa so trije strelji že čisto slišno zaostali. Navzlic temu je Možinovo telo padlo poleg tovarišev in negibno obležalo na okrvavljenih tleh.



Potem, ko je predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina v nedeljo na Godešiču odkril spominsko ploščo padlemu Antonu Hafnerju, jo je prevzel v varstvo brat po-knjega Hafnerja. — Foto: F. Perdan

villisti: »Svinjarija, kaj pa delate, rabli...!« Tedaj je nadporočnik Franck skočil proti še vedno premetavajočemu se Hafnerju in mu s samokresom končal življenje.

Tiho so se vračali Janeži od velikega, krvavega darovanja za judenburškim pokopališčem; žarka grenkoba, ki se je s salvami nakapala v njihova srca, je skeleta.

Tiho in z obrazom, kot bi bil sam član mrtvaškega pelotonu, je nadporočnik Vesevk stopal v družbi ostalih častnikov. Poleg njega je na eni strani korakal njegov tovariš Kobe, na drugi pa Damjan. Nenadoma je Vesevk spregovoril s tihim, pobitim glasom: »Tovariša, mene je sram... Sram me je...«

pred temi ubogimi izkravljennimi mahedrači, pred zgodovino, ki bo nekoč pisala o tem, kaj se je danes in temodi godilo in Judenbergu. Ni ti enega naših častnikov ni bilo zraven. Dopustili smo, da so se ti ubogi hudiči sami uprli, da so sami — brez nas — stopili na morišče in ga oškropili s svojo krvijo... Resnica je ta, da so ravno ti najbolj pozabljeni sinovi našega ljudstva s svojo krvjo in brez nas z dananjim dnem zapisali svetlosti stran v knjigo naše zgodovine...«

Ali sta videla, kako so umrli...?«



## Te dni po svetu

**BEOGRAD, 10. maja** — Predsednik Tito je sprejel člane odbora za proslavo 25-letnice Ijudske vstaje v Slovenskem Primorju, ki so ga seznanili s pripravami za proslavo in ga tudi zaprosili, naj sprejme pokroviteljstvo. Predsednik Tito je pokroviteljstvo z zadovoljstvom sprejel.

**LONDON, 10. maja** — Britanski časopisni magnat Cecil King je odstopil kot direktor angleške banke. Ob svojem odstopu je dejal, da je Velika Britanija pred največjo finančno krizo v svoji zgodovini. Pri tem je pozval laburistično stranko naj namesto Harolda Wilsona izvoli novega voditelja stranke.

**NOVI SAD, 11. maja** — Predsednik republike Josip Broz-Tito je odpril 35. jubilejni mednarodni kmetijski sejem, na katerem sodeluje okoli tisoč domačih razstavljevalev in več sto tujih iz več kot 20 držav.

**LJUBLJANA, 11. maja** — Na Trati pri Šentvidu pri Ljubljani se je v daljnovid zaletelo športno letalo Libeš-180. Pri tej nesreči sta se smrtno ponesrečila pilot in mehanik, letalo pa je pri padcu hudo ranilo tudi 5-letnega fantka.

**PARIZ, 11. maja** — V francoskem glavnem mestu je spet prišlo do silovitih spopadov med demonstranti — študenti in policijo. Po uradnih podatkih je bilo okoli 370 oseb ranjenih, medtem ko študentje poudarjajo, da so spopadi terjali tudi smrtne žrtve. Policija je v teh neredih poleg gumijevk in vodnih curkov uporabila tudi solzilne pline in klorove ofenzivne granate.

**KAIRO, 12. maja** — V egipčanskem glavnem mestu so se končali jugoslovansko — egipčanski pogovori o svetovnih problemih. Obe delegaciji sta v vseh vprašanjih ugotovili enaka stališča.

**PARIZ, 13. maja** — Dopolne so se začeli prvi pogovori vodilj ameriške in severno-vietnamske delegacije o vietnamski vojni. DR Vietnam je zahteval brezpogojno ustavitev bombardiranja, ustavitev vseh izvidniških poletov ameriških letal, prenehanje obstrelovanja vietnamske obale in ustavitev provokativnih akcij ameriškega ladjevja.

**PRAGA, 13. maja** — Državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikolic je prispeval na uradni obisk v ČSSR.

**BUKARESTA, 13. maja** — V Romuniji pripravljajo velikosten sprejem generalu de Gaullu, ki je prvi šef zahodne države, ki po vojni prihaja na obisk v Romunijo.

## Ljudje

# Harold Wilson pred odstopom?

Zadnje občinske volitve v Veliki Britaniji za krajevne svete v mestih in na deželi so samo potrdile odvračanje britanskih volivev od vodenega laburistične stranke, ki jo vodi Harold Wilson. Kajti zadnji volilni rezultati so za laburiste skoraj katastrofalni, saj so v občinskih svetih dobili le 13 sedežev, izgubili pa so jih kar 1282, medtem ko so konservativci izgubili le 13 mest, pridobili pa so si 1295 mest. Vendar takšno gibanje ni zadealo samo dežele, temveč so laburisti izgubili nadzorstvo tudi v nekaterih mestih, kjer so gospodarili več kot 30 let.

Olje na žerjavico je pred dnevi prilil tudi britanski časopisni magnat Cecil King, ki je ob odstopu s položaja direktorja angleške banke

odkrito nastopal proti Wilsonu. Omenimo naj, da je King lastnik Daily Mirror, ki ima petmilijonsko dnevno naklado, poleg tega pa še tednika Sun. Zanimivo je, da Cecil King ni nastopal proti laburistični stranki, temveč proti Wilsonu osebno.

Kingovo izjavo imajo v Veliki Britaniji kot za neposreden poziv poslancem, naj se upro svojemu voditelju. Tako nekateri komentari ne izključujejo možnosti, da bi Wilson odstopil že do konca leta in že omenjajo možne Wilsonove naslednike.

Ob vseh teh razpravah pa je zanimivo dejstvo, da so na eni strani laburisti zelo blizu svojemu popolnemu porazu, medtem ko na drugi strani kaže britansko gospo-

darstvo znake svojega oživljjanja. To zlasti potrjujejo dobrimi izvozni rezultati avtomobilike in letalske industrije, medtem ko ostale industrijske panoge beležijo že naročila za nekaj let naprej.

In na koncu še ena, za lahičiste zelo neugodna ugotovitev. Že nekaj časa namreč razni podatki kažejo, da britanski sindikati, tradicionalni zavezniki laburistov, počasi, vendar vztrajno obračajo hrber vladajoči laburistični stranki. Laburisti brez podprtosti sindikatov ne morejo zmagati, niti ne morejo uspešno predstavljati britanskega političnega življenja.

V. G.

## in dogodki

### Občni zbor borcev za severne meje

#### »Sramota je, ker moramo 50 let prosiči«

Na Jesenicah se pripravlja, da slovesno proslavijo 50-letnico bojev za severno mejo

Zanesljivo lahko trdim, da je zveza prostovoljev-borcev za severno mejo 1918-1919. leta najstarejša organizacija po starostnem sestavu njenih članov. V društvu upokojencev najdemo tudi mlajše ljudi, medtem ko je poprečna starost borcev za severno mejo prek 70 let. Kljub visoki starosti so se skoraj vsi udeležili občnega zборa, ki je bil preteklo nedeljo v domu upokojencev na Jesenicah. Ker radovljiska občina nima svoje organizacije, so borgi iz radovljiske občine priključeni jeseniški organizaciji.

V jeseniški občini sta bili vse do aprila letos dve organizaciji, in sicer za Jesenic in Zgornjesavsko dolino. Zdaj sta združeni v enotno organizacijo.

Jeseniška organizacija je bila ustanovljena že pred vojno in je bilo v njej včenjih 350 članov. Iz okolice Jesenice je še 48 borcov, iz Zgornjesavske doline 50 borcov in 8 iz radovljiske občine. Slišali pa smo, da je v radovljiski občini še veliko borcov, ki pa se iz raznih razlogov niso vključili v organizacijo.

Osrednje vprašanje razprave na občnem zboru je bilo ureditev statusa borcev za severno mejo in s tem v zvezi izboljšanje materialnega položaja borcev. Dosti pozornosti so posvetili tudi pripravam za proslavo 50-letnice bojev za severno mejo.

Tovariš Slovenko in tovaris Kejzar sta v imenu zveze borcev in socialistične zveze obljubila vso pomoč in podporo pri izvedbi programa proslave. V sodelovanju s tehničkim muzejem železarne bodo pripravili razstavo, organizirali več predavanj in prek radija in tiska obujali

svoje spomine na dogodek pred petdesetimi leti.

Kar zadeva vprašanje izboljšanja gmotnega položaja borcev za severne meje je bilo v poročilu predsednika rečeno, da je republiški odbor postal vsem slovenskim občinam predlog, naj bi to vprašanje rešili z občinskimi priznavalnini. Večina občin je ta predlog odbila, na Jesenicah in Radovljici pa sploh ni prišel pred skupščino. Tudi še bi to vprašanje rešili s priznavalnini, bili redki, ki bi jo dobili. To pa zato, ker bi pripadala le tistem, ki ima manj kot 35.000 S din mesečnih prejemkov, če je sam, oziroma 45.000 S din, če preživlja ženo. Takšnih pa je v jeseniški organizaciji samo 13. Na zboru smo slišali ostre pripombe glede polževskega reševanja tega problema. »Borili smo

se za domovino, domovina pa nas ne prizna...«, »Sramota, ker moramo že petdeset let prosiči...«, »Se nekaj let, pa bo vprašanje rešeno, ker nas ne bo več...«.

Hudo krije pomirilo pojasnilo, da je izvršni svet

SRS sklenil, da mora biti do junija pripravljen zakon o borceh za severno mejo, ki bo kasneje prišel pred republiško skupščino.

Borce so tudi zamerili republiškemu odboru, ker na občni zbor ni poslal svojega predstavnika, ki bi lahko marsikaj pojasnil glede priprav za proslavo in zakonske ureditve statusa borcev.

Na koncu so izvolili nov odbor. Za predsednika so izvolili Jožeta Stražišarja z Jesenic.

J. Vidic

### Izžrebanci nagradne križanke

Rešitev nagradne križanke nam je poslalo 407 borcev. Zreb je naklonil nagrade naslednjim reševalcem, ki so pravilno rešili križanko:

1. nagrada 100 N din Jože Gruščovnjak, Kranj, Partizanska 3

2. nagrada 50 N din Niko Derlink, Kranj, Begunjška 3

3. nagrada 50 N din Marija Strekelj, Stari dvor 1, p. Sk. Loka

4. do 10. nagrada po 30 N din: Ing. Stane Šinkovec, Kranj, Cankarjeva 13/I, Milena Engelma, Kranj, Tomšičeva 13/I, Majda Jocif, Kranj, Gradnikova 5, Stanko Bremec, Jesenice, Aljaževa 15, Cirila Cuderman, GKB, Kranj, Pavla Karun, Sp. Besnica 22, Marija Brolih, Tuhelje 23.

Vsem srečnim dobitnikom sporočamo, da jim bomo nagrade poslali po pošti.



Borce za severne meje 1918—1919 iz jeseniške in radovljiske občine pred domom upokojencev na Jesenicah. Foto J. Vidic

## Nenavadna demografska eksplozija

Ko so v Zahodnem Berlinu napravili načrt Gropiusove četrti, se jim ni niti sanjalo, da se bo prav v tem stanovanjskem naselju rodilo trin polkrat več otrok kot v drugih četrtih Zahodnega Berlina. Berlin ima namreč najnižje število rojstev v Nemčiji, saj tu živi okoli 270.000 vojnih vdov in nekaj sto tisoč upokojencev. Urbanisti so imeli pred očmi prav to strukturo prebivalstva. Zato je tu dovolj domov za starce in nešteto klopi v parkih za sončenje upokojencev.

Danes pa na teh klopeh poseda nešteto pričakajočih manič, po poteh pa ne vozijo invalidski vozički, pač pa celo vojsko otroških. Jasno je, da ustanov za otroke presneto primanjkuje. Na leto se roditi poprečno po 500 otrok, (stanovanjsko naselje ima 15.000 prebivalcev), v drugih zahodnoberlinskih četrtih pa se na 10.000 ljudi roditi le 100 otrok letno.

Urbanisti, sociologi in psihologi se sedaj ukvarjajo s to demografsko eksplozijo. Nekateri menijo, da je pojav podoben newyorškemu. Pred tremi leti je namreč New York doživel podobno demografsko eksplozijo, in to točno devet mesecev po dnevu, ko je bilo velemesto celih 16 ur zaradi prekinitev električne zavito v temo. Berlinski sociolog in urbanist Friedrich Domeyer pravi, da ve za vzrok tega pojava. Gropiusova četrt ima tako malo krajev, kjer bi se lahko človek razvedril, da tu vlada pravo dolgočasje.

### Rešitev križanke št. 35

1. KARAKAL, 7. ARNIC, 12. ARAGON, 13. ALMIRA, 14. KEBEL, 15. KRK, 16. NIS, 17. IHAN, 18. OLEAT, 20. SA, 21. RDECI KRIZ, 24. GG, 26. ANICA, 27. ROLE, 30. LOS, 32. ASA, 33. ATLET, 34. ASPEKT, 36. OKENCA, 37. STARE, 38. PROJEKT

B. B.



Lahko noč, dragi, bli je res prav vznemirljiv večer

BOGOMIL DEBELJAK

## Izbolčeni Ilcarus



## Starši so kupili otrokom avtobus

Malo čudno se sliši, pa je vendar res. Otroci iz Drete v Zgornji Savinjski dolini hodijo v osemletko v Gornji grad. Tja hodijo tudi otroci iz Pustega polja in Nove Šilette. Nekateri morajo hoditi tudi uro in pol daleč v šolo. Do sedaj so se vozili tudi s kolosi, vendar pa je bilo v slabem vremenu to precej neprijetno. Šola je predlagala staršem, naj bi otrokom kupili avtobus. Nekaj je prispevala tudi občina Mozirje, ostalo pa starši z lesom. Sedaj se otroci že vozijo v solo z avtobusom.

B. B.



Pred kratkim so se časopisi razpisali o očetu Johnnyja Hollidayja, ki so ga opazili vsega betežnega in revnega v neki montmartrski četrti Pariza. Slavni Johnny pošilja svojemu očetu, ki sicer živi na račun neke dobrodelne organizacije v Bruslju, po 500 frankov mesečno. Menijo, da je hotel oče s tem, da se je pojavit v Parizu, izsiliti od svojega sina milijonarja večjo vzdrževalnino.

Miha Klinar: Mesta

## Dom III. DEL

— Vi ste navaden norec, — da so boljševiki že v Moskvi načrtovali vse Rusijo proti njim.

Poročnik pa je vztrajal, da je vse.

— Vi niste samo norec, Ivan analphabet.

— Pazite na besede, Anton Žem.

— je bil poročnik užaljen in rosti vedeti, da žalitev ne bo več.

— Prav zaradi tega ste zore,

glas... Ta vlada, ki se je v zore,

vas bo spravila ob kruh, če vas bo vojaki.

— Vojaki? Mene? — se je poročnik spomnil, Anton Vasilevič je rosta še ni slišal, da vojake sprejim je znal vlti spoštovanje! Zdaj gospodar je! Pes pa gospodarja žalost ali pasja ljubezen! Teh stvari strah. In on je topoglavim usmeril v kosteh še tri dni po smrtni vse lahko storiti z vojaki. Lahko pa je pili kakor vodiko. Tisoče in tisoči in neposlušnega človeškega materja sposobne za bojišče, med njimi celo pozabili na svojo kruljavost, čim je Kosirnik zopet oponaša poročnika in mi pravite, da bi si upali počitki knili vrat v zanko. Ne, ne, dragi ženske, za moje vojake zakon. Zadostite, da koga in vojakom ukažem, naj pa obesili, ne da bi vpraševali, kaj je.

— Videti je, da še niste nicenski oficirji v Peterburgu in Moskvi. Vabljam, da so večino oficirjev enošči s puškinimi kopiti. Tole pismo vam ga je prinesel iz Moskve od nekega preberite!

## O običajih ob vaških žegnanjih

Se danes je navada, da gospodinje že v petek pred žegnanjem spečejo štruklje, naslednji dan, v soboto, pa zamesijo testo za bobe. Ko jih ocvro, mora imeti vsak bob »krancelj«, da jih v nedeljo potem brez skrbi postavijo na mizo povabljenim »smenavcem«.

Fantje tiste vasi, v kateri je bilo žegnanje, so skrbeli, da so prvi začeli pritrkavati k vaškemu prazniku. Če so v sosednjem vasi prej začeli pritrkavati, so jim **vzeli štrukelj**, tako so rekli. Prav tako zjutraj, ko so pritrkavali dan; če so v sosednjem vasi začeli prej, so rekli, da so jim **vzeli bob**. Nekoč, ko je bilo žegnanje v Tupaličah, so fantje v gostilni čakali do polnoči, da bi šli pritrkavati dan. V tem pa so jih že prehiteli Brežani (fantje iz vasi Breg). Tupalški fantje so jo uvrili po klancu proti Bregu, da bi se maščevali za vzeti bob, niso pa mogli do pritrkavalcev, ker so se zaklenili v zvonik.

**Skoraj vsaka vas je imela včasih razen cerkevnega tudi še posebnega vaškega patriona. Na Bregu so imeli »brže«,**

na Beli fižol, v Hotemožah gobe, v Tupaličah pa žgance. Nekoč, ko je bilo v Tupaličah žegnanje, je Markovčeva Mica, ki je bila prva pevka, prinesla tupalškim pevcem v cerkev v papir zavite žgance. Seveda ji to niso zamerili. V sosednjem fari v Predosljah so imeli za vaškega patrona petelin, v Britofu pa konja. Ko so nekdaj furmani iz gornjih vasi vozili les v Kranj in ko so se vračali s konji domov v soboto pred žegnanjem, niso upali nad konjem zavpiti »hil«. Prav tako v Ološevku na žegnanje ni bilo varno reči, koliko imate blata. Najbolj pa so nasankali Preddvorci, ki so imeli na žegnanje za prvo rihto »šruševe repe«. Zato pa so bili toliko na boljšem, ker so imeli žegnanje dvakrat: na dan sv. Petra in na žegnanjsko nedeljo. Na sv. Petra dan je prišlo včasih zelo veliko gostov iz bližnjih in daljnih vasi. Stojnic in štartov je bilo polno na obeh straneh ceste od Šole do cerkve. Prodajali so kose, srpe, klobuke in drugo blago, največ pa je bilo lektarje. V bližnjih gostilnah pri Trepunu

in pri Majcu so imeli godeca, da se je mladina lahko zavrtela. Godeca sta bila navadno Brajdar in iz Predoselj Kocofrin, ki sta najbolje znala narodne viže.

Na takih plesih in veseljčenjih si naletel na razne ludomušnice. Če si ga vprašal, kam greš, ti je odgovoril: »Na Breg po meh, ali na Belo po marelo, v Bašelj po kašelj, v Mače po hlače, v Potoče po malo moče.« Pa tudi: »V Novo vas po pet klobas, če eno sneš, dam ne smeš, če jih pet prodaš, pa dam ne znaš.«

Končno naj zapišem še nekaj o rokovnjačih. Moja mati je bila doma v Oreholvljah pri Baštonu. Večkrat nam je pripovedovala o zloglasnem rokovnjuču Dimežu, ki se je potikal v Smajdovem gradu in tam v okolici. Nekega večera je prišel k Baštonu; bila sta oče in mati doma pa še devet sinov in hčer, pa so se ga bali. Nekaj časa je z nožem v roki hodil po hiši gor in dol, nato pa je odšel v hlev, odgnal vola in ga še isto noč zakljal na Jepri pri cerkvi.

Nace Cuderman  
Tupaliča

## Dopisnikom!

V tem članku je Nace Cuderman opozoril na »vaške patrone«, kot jih on imenuje, to je na nekakšna žaljiva, mogoče tudi precej nagajiva, pikra imena, ki so se včasih držala posameznih vasi. Za vas so bila taka imena navadno sramotilna in gorje tistem, ki bi si upal ob dočenih prilikah (navadno prav ob žegnanjih) v tuji vasi izgovoriti njeno sramotilno ime. To so bili pogostti povodi za fantovske pretepe in za drugačne obračune med vasmimi. Ker ta imena seveda niso bila omejena samo na vasi, ki jih v zgornjem članku omenja Cuderman, prosimo vse bralce Glasa, da nam pišejo, kako je bilo s tem pri njih, v njihovi in v sosednjih vasih. Če sami ne veste, kako je bilo včasih s temi imeni in z navadami v zvezi z njimi, povprašajte starejše ljudi in nam pišite. Pri tem ne pozabite na tele stvari:

Točno zapisište ime, kakor so ga uporabljali, tudi v vseh konkretnih zvezah, kar pomeni, da zapišete, kako, s kakšnimi stavki in izrazji so vaščani ene vasi »zmerjali«

Gorenjski  
kraji  
in ljudje

»In ti si seveda molčal?«

Ne. Hotel sem se spoprijeti z njim, pa mi je padlo v glavo, če nis morda kak revolucionar, vacen pa sem zapihal vanj, kaj počne tu, a on, da se skriva. Zakaj, če je pošten, sem ga vprašal. On pa kar naravnost in odkrito: Preganjajo me, ker sem boljševik. Tudi jaz sem bil doma socialist, sem rekel, a mi je bilo takoj žal, da se raje nisem ugriznil v jezik. Misli sem namreč, da ga je poslal gospodar ali kdo drug, da bi me preizkusil, kako mislim. Na sumu sem imel celo nekega delavca, ki ga zaradi skopušča v ovdruštva nihče ni maral in na katerega so me opozorili delaveci, s katerimi smo se kdaj pa kdaj pogovarjali o socializmu in socialistih. Skratka, sumil sem, da me je oni zatožili, in bal sem se, da me je prišel neznanec, ki se je izdajal za boljševika, skušat. No, sreča, bil je prav boljševik in moja bojanzen, da je kak spicelj je bila odveč. Bil je Volodja. Student, Visok, Plavolas. Vsak večer je potem hodil k meni v delavnico, jaz pa sem se šele tu popoloma seznanil z boljševiškim mislimi in cilji. Tuji njihove tajne spise sem prebiral...«

O, o tem bi jim lahko pripovedoval ure in ure, a ni treba, saj te stvari vasi, ki so tu bolj ali manj poznajo. Dovolj je, če jim pove, da bodo pogovori z Volodjo ostali zanj v neizbrisnem spominu. Kako hitro so minevali tedni. Nekega večera pa Volodje ni bilo več.

»Kasneje sem zvedel, da je tistega dne komaj ušel policiji.«

»Kako kasneje? Kdo ti je povedal?« se oglasti nekdo z glosom, kakor da mu ne verjame.

»Le počasi! V teh časih smo marsikaj doživeli, kar bi včasih komaj verjeli, da je mogoče. V resnici pa navidez neverjetna naključja niso redka. Denimo, ko sva se v Alatinu razila z Jakobom, ne bi pomislil nit: v sanjah, da se bova še kdaj srečala ali da bom sploh še kdaj slišal o njem, dokler bo vojna. No, in zdaj sva oba tu!«

»To je res! Tudi jaz nisem misil!« pritrdi Jakob.

»A pustimo to in se vrnimo v alatinsko vojašnico k poročniku Ivanu Ivanoviču Kuzminu, k starosti, ki mu je poročnik pravil Anton Vasiljevič in k meni, ki sem sedel kakor neopažen in razmišljal o revoluciji, ki mi jo je napovedal že v Kazanu študent Volodja; čeprav je takrat Rusiji še vladal car. In zdaj so se Volodjeve besede uresničile, sem razmišljal in si zelet, da bi bil v Petrogradu; saj je starosta Anton Vasiljevič pravkar pripovedoval poročniku, da so boljševiki osvobodili vse vojne ujetnike in da so se le-ti večinoma pridružili boljševikom in stopili v njihovo vojsko. No, in tedaj se je poročnik Ivan Ivanovič Kuzmin spomnil, da sem v sobi in da sem ujetnik in mi pokazal vrata...«

Kosirnik se za hip oddahne, kakor da ga pripovede že utruja, v resnici pa razmišlja, kako bi nehal mislit na hrano, ki so mu jo ponujali še vedno nepreobčeni novovpoklicanci, čim je stopil v novo barako, da bi vzel orodje, ki ga je bil pustil tam.

ste in razcestja  
**vina**  
127

Kaj je v tem pismu pisalo, Kosirnik ne ve. Moralo pa je biti za ljudi takega kova, kakršna sta bila starost in poročnik, dovolj strašno in dovolj prepričljivo, da je polio z spnom tudi poročnika, da je postal med branjem prav nič manj mrtvaško bled, kakor je bil bled starostia. Obvri so se mu mrščile in na obrazu so se mu nabrale čudne poteze, da človek ni mogel presoditi, ali so samo strah ali samo nemočen bes ali oboje hkrati. Ustnice so se mu vedno bolj stiskale in se naposlед spremenele v brezbarvno ostro gubo, dokler niso nenadoma eksplodirale:

— Svinjarija! To je več kot svinjarija! Odpovedati pokorčino in z bajonetom poklati častnike! Ne... ne! Pri nas se kaj takega ne bo zgordilo. To vam zagotavljam z oficirsko besedo, Anton Vasiljevič! Pri nas bodo vojaki od prvega do zadnjega ostali poslušni kot psi, ali pa jih bom dal polovico pobesiti!

— To sem hotel od vas! Iskal sem poveljnika garnizona, majorja, a v vsej vojašnici ni bilo drugega oficirja razen vas.

— In ti? Ti si bil ves čas poleg? nekdo prekine Kosirnika.

— Da, sedel sem pri peči in razmišljal, obenem pa mi je bilo žal, ker nisem bil v Kazanu, kjer sem bil, preden so me premestili v Alatin. Razmišljal sem o nekem Volodju, študentu, ki se je nekoga večera zatekel pred policijo v mizarsko delavnico...«

Da, tudi o Volodji jaz mora povedati in o svojem ujetniškem življenju v Kazanu!

— Ni mi bilo slabo tam. Delal sem v neki večji mizarski delavnici, skoro mali tovarni. Ruski delavci so bili dobrji. Prinašali so mi hrano in lakote nisem poznal...«

— Samo o hrani ne govoril! se oglašo skoro vse, saj jih je major Teufelbach poleg svinjarije, ki jo je počel z njimi, danes kaznoval tudi s postom, kakor da bi ne bili »postni« že tudi vse drugi dnevi.

Res, o hrani je najbolje, da ne govorim in da jo skuša pozabiti, čeprav človek nehotje najraje govoril o tem, kadar je na smrt prestradan. Zelodec je najbolj hudoben organ v človeškem telesu. Je kakor kak satanski oficir, ki uživa nad trpljenjem navadnih vojakov. Nenehno se oglaša in nemehno draži možgane z mislimi na najbolj slastne jedi. Kdo med njimi ne pozna teh muk, ki jih povzročajo misli o najbolj slastnih dobrokah najbrž samo zato, da je občutje lakote še večje. Zato Kosirnik misli na hrano, ki so mu jo nosili ruski delavci v Kazanu in o kateri je nameraval podrobnejše govoriti, raje pogoltnje kislino, ki se mu nabira v ustih.

— V delavnici sem delal in tud spal. Tako je hotel lastnik, ki je najbrž bolj zaupal čuvanje tovarne avstrijskemu ujetniku katerorukemu ruskemu delavcu ali pa zato, da mu ni bilo treba plačevati nočnega čuvanja, kar je še verjetnejše. Neko noč pa me je prebudil topot konjenice. Sam ne vem zakaj sem vstal in šel pogledat, a sem odsekil, ker sem zagledal senco človeka. Hotel sem prižgati luč, a me je neznanec zagrabil za roko, obenem pa mi zaseptal, naj se ne bojam. Ni ne tat ne ra-ojsnik, marveč pošten človek, študent...«

# Rod Kersnikov

(Nadaljevanje)

Cas, ta »rabelj hudi«, nas sili, da že prihodnjo sredo končamo kitico zapisov o rodu pisatelja Janka Kersnika. Kajti, če se le kaj spremeni in bi zaradi tega morali naši pogovori utihnuti, bi bilo vendarle močno narobe, če bi prej v naš venec »životopisnih črtic« ne sprejeli še drugih gorenjskih pesnikov, pisateljev in učenjakov, o katerih beseda na tej strani še ni stekla.

V mislih in načrtih nimačo le Frana Finžgarja in Janeza Jalna, pač pa tudi Franca Mastija-Podlimbarskega, Jožeta Podmilčaka-Andrejčevega Jožeta, Ivana Vesela-Koseskega, Jakoba Aleševca, Janeza Trdline, Rudolfa Malista-Vojanova, Radivoja Peterlina-Petruško, Jerneja Kopitarja, Jakoba Aljaža, Franca Detela, Ivana Tavčarja, Valentina Mandelca, Franca Albrechta, Petra Bohinjca, Cvetka Golarja, Jurija Japla, Vido Jerajevu, Antonia Koblarja, Janeza Kreka, Franca Leveca, Antona Linharta, Josipa Ogrinca, Luko Pintarja, Andreja Praprotnika, Ivana Resmana, Franceta Strelca, Luko Svetca, Ivana Tuška, Valentina Vođnika, Valentina Zarnika pa še nekatere, za katere bi kazalo približati njihov človeški lik, njihovo delo in nehanje — današnjemu rodu. Ali pa bolj skromno: osvežiti spomin na te nekdanje slovenske kulturne delavce — za današnjo rabo.

Načrt je, kot je že zgojil po načrtovanju imen, dovolj obsežen — čas pa tako hiti ... Zato pa so tudi vsi naši preprosti zapisji bolj podobni naglim skicam, ne pa kakim dovršenim podobam. In da bežno vsaj nekaj lepega in dobrega povemo o teh starih oračih naše slovstvene ledine. Tudi o Koseskem, Kopitarju in drugih, ki gotovo niso zasluzili tako gorenjske literarne in zgodovinskega slovesa, kakrišen se jih drži, že več kot sto in toliko let. Skošali bomo zato omiliti nekatere preostre črte na njihovi podobi in omajati nekatere prehude sodbe iz časov, ko je moralo še vse biti belo ali črno, ko so poznali naši hladni zapeteči, literarni zgodovinarji, le pridne Janezke in porede Mihe... (Bistri Ivan Cankar se je iz vsega srca odločil za poredega Miheca, Kajti ta je bil zanj vsaj »fant od fare«, oni drugi pa le stremuška »popravljena rihtja«) — Danes pa vemo, da je vse bolj ali manj sivkasto, da dobro in zlo počiva v vsakem človeku. Da nudičev in angelov — le ljudje so, obdarjeni s talenti ali brez njih, nagnjeni do dobrega ali zla. Le razmerja so različne...

Piav zato se res ne mislišči obotavljati, le bo treba

reči toplo besedo tudi o kaken Kopitarju, Koseskem, Kodru, Aleševcu, Premku in še o kom, ki še vedno velja kar za nekake izobčence iz naše kulturne srenje. Pa so vendarle bili tudi ljudje, pač bolj nesrečni kot njihovi vrstniki in sodobniki...

## POETICNI REALIST

Dosti ljubezni vejšo usodo, kot ti, maloprej našteti nesrečneži, je imel pisatelj Janko Kersnik. Prijazne rojenice so mu že v zibko položile dragocene darove: lepoto, imovitost in pisateljski talent.

Po srečnih letih otroštva in mladosti, uspešnem študiju in zaposlitvi, kakršno si je želel najbolj sam (biti notar na rodnem Brdu), je dozorel v čas, ko je zraven poklicnih dolžnosti, mogel češče prijeti za literarno pero. Tako se je mož angažiral s pisateljevanjem, da je po Jurčičevi smrti kar celo desetletje veljal za prvega slovenskega prozaista.

Romantični realizem, ki je v naši literaturi prevladoval v letih 1868-1880, se je hočeš nočeš moral tedaj umakniti zmagovalemu in bolj poštenumu realizmu.

Vsa vzgoja, značaj in še druge okoliščine pa Kersnika niso uravnavele v strugo čistega realizma.

Janko Kersnik ni hotel življenja fotografirati, hotel ga je slikati... To pa je velika razlika! Sam je takole označil svojo literarno smer:

»Kako razumem realizem? Slikati, opisovati, vse le tako in v takem sporedru in v taki zvezzi, da mora zbuhati estetično zadoščenje, hrepenevanje po nečem nedosežnem, skrakta — da mora ustvariti idejal v gledalcu, v čitalcu, torej ne golo življenje — golo resnico samo, ampak golo resnico pod prozorno tencico idealizma.«

Zgledoval se je Kersnik glede na literarno ustvarjanje pri najrazličnejših vzornikih, sprva pri Jenku in Heineju, pozneje pri Jurčiču, Stritarju in Levstiku, v zadnjih letih pa predvsem pri Tolstoju in Turgenjevu.

Junaki Kersnikovih povesti so sicer same resnične in žive osebe, tudi njihova govorica je povsem naravna — toda pisateljeva duhovitost, šegavost in prirojena nežnost jih dvigata nad vsakdanjost. Slog Kersnikov je naraven in preprost, brez kakih razkošnih in blestečih primes. Zato ni prav nič čudno, če Kersnika rad bere tudi današnji človek — posebno preprost in nezahteven.

## TOLMUNOV IN PREPADOV NI...

Pokrajina, v kateri je vzrostel Janko Kersnik, ni posebno razgibana. S potjo se družijo travniki, bujinci in griči

v tej deželici so podobni bolj brdju kot pogorju. Tudi gozdovi so lepo negovani, z mešanim rastjem iglavcev in listavcev. Kakih temnih, skrivnostnih host tu ni. Kakor tudi ni kakih visokih in strmih gora. Ni prepadow in strmih ceri. Tudi deročih voda ni v okolici Brda — le pohlevni potočki tiho ovijajo korenine redkih vrb. Vse je nekako krotko in umirjeno, ljubko in skladno — smeli bi celo reči, da je Kersnikov rodnih kraju ves prežet s poetičnim realizmom — kakršna so tudi pisateljeva dela sam.

Bržčas pa je že Kersnik sam začutil vzporedbo med svojim delom in značajem pokrajine. V noveli Cyklamen nas preseneča tale pisateljeva odkritosrčnost:

»Saj je pa tudi vsa okolica in leža našega trga javno svedočila, da je tu ustvarjeno vse le za neizogibno enakomernost in lahno površnost. Oni nizki holmi kroginkrog s svojim svetlozelenim bukovjem, na pol razprostrita ravan na vseh straneh, mala mirna vodica, ki gonj nekaj milinov in žag — vse to ne povzročuje globokih vtiskov. Snežene planine — oh, kje so tam daleč v ozadju! In jezero tudi ni, takega skrivnostnega jezera s talmuni, prozornimi, morda nekaj sežnjev globoko — potem pa temnimi in brez dna. Je li čudno, da tudi vsi dogodki v naši povesti teko tako polagoma, enakomerno in dan ni burnih prizorov, niti ognenih besed? Jezera ni, skrivnostnega, globokega jezera s temnimi tolumnami...«

Morda Kersniku ne bomo storili sile, če v današnjih dneh prav natanko tako, kot je pisal sam, gledamo na celetni njegov pisateljski opus? Kajti prav ti občutki nas spremljajo ob čitanju Kersnikovih del: da so skladna, zanimiva, estetsko zadovoljujoča — vznemirljiva ali celo razburjajoča pa ne.

Saj je Kersnik tudi pisal prav lahko — ni pisal v mukah, s srčno krvjo, kot Cankar — menda je, posebno v prvih letih — sipal dela kar iz rokava. Pisal je sproti, ne da bi si preje napravil kaj prida zapiskov. Prav v skladu s svojo umirjeno naravo in z okoljem, v katerem je živel, velja še enkrat zatrudit, da je pisatelj Janko Kersnik ustvarjal zlahka.

## JARA GOSPODA

Janko Kersnik je bil kot pisatelj zelo mnogostranski; sprva je bil pesnik, potem pa podlistkar v Slovenskem narodu. Lahko bi celo trdili, da je Kersnik pravzaprav duhovni oče zapisov »pod črto«, feljtonov (slov. podlistek ali listek). V njih se je na duhovit in bistrovoden na-



Janko Kersnik, 1852—1897

čin loteval vseh perečih, političnih in kulturnih vprašanj svoje dobe.

Potem, kot že dozorel stilist, pa se je s svojimi deli usmeril kar na tri ustvarjalna področja: opisom graščinskega, trškega in kmečkega življenja.

Graščinsko življenje mu je bilo dobro znano in bližnje že zaradi lastnega rodu in matere-plemkinje.

Tudi trško življenje je bilo dobro znano in bližnje že zaradi lastnega rodu in matere-plemkinje.

S kmetom, ki ga je Kersnik v svojih delih pojmoval predvsem kot estetičen pojav, pa je imel vsakodnevne slike kot sodnik in notar, kot grajski gospod in brdske domačin... Tembolj, ker je sam tako rad zahajal na izlete v bližnjo in daljno okolico Črnega grabna in tudi kot vnet lovec, ki prijazno in demokratično druguje s preprostimi kmečkimi lovci in gonjači.

V skupino Kersnikovih »graščinskih« povesti štejemo: Na Žerinjah, Lutrski ljudje ter Rošlin in Verjančko.

Med »trške« (malomeščanske) povesti uvrščamo: Cyklamen, Agitator in Jara Gospoda.

Najboljše povesti iz tretje »kmečke« skupine pa so gotovo: Očetov greh, Testament, Mačkova očeta in Kmettska smrt.

Jaro gospodo smo pred leti videli tudi v kinematogra-

fi; film je režiral Bojan Stupica.

Kmečke povedi pa so izšle kar v več ponatisih; omenjam le Kolarjevo priredbo iz 1. 1937 in Smolejevo iz 1. 1947.

## BERITE NOVICE!

Gotovo se bralci teh zapisov spomlajajo nedavne televizijske prireditve tega edisa Kersnikovega odrškega dela. Uprizoritev je veljala 1. 1874, ko je bila napisana, počastitiv 70-letnice »očeta slovenskega naroda« dr. Janeza Bleiweisa — zdaj pa je veljala proslavlji 100-letnice slovenskega gledališča.

Ob prvi uprizoritvi je bil starci Bleiweis neki tako vesel in srečen, da je takoj po predstavi pribitelj Kersniku in se mu zahvalil. Pravijo, da se je prav zaradi tega vsaj za nekaj časa poleg nasprotovanje med mlado in staroslovenči.

Sicer pa Janko Kersnik v politiki ni imel preveč sreč. O tem prav grobo sporoča Fran Govekar: »Mož je bogat graščak, najljubnejši soprog, eden najboljših romanopiscev, vnet župan pa — slab politik!«

Zaradi zvez s Šukljeto, »kameleonom«, kot so mu zaredi političnega oportunizma rekli nasprotinci, je Kersnik propadel tudi kot kandidat za glavarja dežele Kranjske... Tembolj se je zato v zadnjih letih oklenil ljubljene Brda in literarnega snovanja.

Tako je spokojno pričkal dneve svoje življenjske jeseni. O njej pa bomo pokramljali prihodnji.

**ČRTOMIR ZOREC**

## Z letne skupščine Počitniške zveze Slovenije Število članov se je lani močno zmanjšalo

Glavni vzrok: neurejeni popusti za prevoze

V soboto in nedeljo je bila na Trebiji v Poljanski dolini pod pokroviteljstvom predsednika skupščine občine Šk. Loka Zdravka Krvine 13. redna skupščina Počitniške zveze Slovenije. Obravnavała je nekatere vprašanja in probleme iz dela in dejavnosti Počitniške zveze Slovenije ter sprejela nekaj stališč za njen kvalitetnejše delo in hitrejši razvoj.

Glede organizacije Počitniške zveze Jugoslavije so se delegati zavzeli za to, da bi bilo potrebno spremeniti statut, ki naj bi upošteval načelo, da počitniško zvezo sestavljajo republiške organizacije in bi morala osrednja organizacija urejati le tista vprašanja, ki so enotna za vso organizacijo. Torej okvirne cilje in družbeno vzgojne naloge organizacije ter določila, kdo je lahko član organizacije, način financiranja ter ugodnosti, ki jih imajo člani te organizacije. Vsa druga, predvsem organizacijska vprašanja, pogoje delovanja in drugo, naj bi urejevali statuti republiških organizacij.

Prav tako so poudarili, da bi občinska organizacija Počitniške zveze Slovenije morala biti temeljna celica te organizacije. Povezovala in koordinirala naj bi delo družin ter poslovnih objektov in domov, rekreacijskih centrov in mladinskih turističnih poslovanj. Prav tako bi tej organizaciji morali prepustiti možnost, da si sama začrtuje oblike in program dela, sveda z osnovnimi načeli delovanja PZJ.

Na skupščini so govorili tudi o vzrokih za zmanjšanje števila članov v lanskem letu. Medtem ko je leta 1966 organizacija štela še 14.922 članov, se je število v letu 1967 zmanjšalo na 8146. Glavni razlog za to so neurejeni popusti za prevoze. Lani so namreč ukiniti olajšave za skupinska potovanja otrok in mladine, za katera je bil prej 75-odstotni popust od rednih cen v železniškem, avtobusnem, zračnem in rečnem prometu. Če upoštevamo, da je Počitniška zveza predvsem organizacija mladih, ki nimajo denarja, je razumljivo, da

je ta ukrep precej vplival na stalež članstva. Letos je sicer republiška skupščina sprejela zakon o popustih, vendar ta zagotavlja le popust v železniškem prometu.

Na skupščini so opozorili tudi na nekatere pomankljivosti, ki so bile ovira za uspešnejše delo organizacije. To so predvsem pomanjkanje kadrov, finančnih sredstev, premajhna in nesistematična propaganda med mladino ter slaba povezanost z drugimi organizacijami, ki delujejo z mladino. Več skrbib bo v prihodnje treba posvetiti tudi kmečki mladini, ki je bila doseg precej zapostavljena. Delegati so tudi poudarili, da bo v prihodnje potrebno prilagoditi program dela potreba današnje mladine, torej imeti program, ki bo mlade pritegnil v organizacijo.

Ob koncu so za novega predsednika Počitniške zveze Slovenije izvolili dosedanjega sekretarja Staneta Turka iz Ljubljane.

S. Zupan

## Manj potnih listov, več maloobmejnih prepustnic

Prav zanimivo je, kako s povečanjem ali zmanjšanjem taks za potne liste in vize lahko zavremo ali povečamo zanimanje občanov za potovanja v inozemstvo. Kratko, nekajmesečna podrazultev, ki je nastala zaradi sprememb zakona o taksah za potne listine, sicer bistveno še ni vplivala na zmanjšanja potovanj naših občanov v sosednje države, predvsem v Italijo in Avstrijo, ker številnim občanom potnih listov še ni bilo treba podaljševati, pokazalo pa se je, da je bilo v času podražitve znatno manj zanimanja za nove potne liste in za podaljševanje veljavnosti. V kranjskih občinih — kot je povedal predsednik Zaloškega sestanka z ekonomistom v začetku aprila — so v januarju in februarju letos dobili 65 prošenj za izdajo ali podaljšanje veljavnosti potnega lista, takoj prvi dan potem, ko se je skupščina ponovno odločila za znatno zmanjšanje taks, pa kar 170. Tisti, ki so očitali takrat kranjski občini, češ vi lahko znimate takse, ker ste bogata občina, nimajo prav, saj se jasno vidi, da pri večji frekvenci in pri manjših takssah pride v občinsko blago vseeno več denarja kot pri majhnem zanimanju za potne liste in pri dragih takrah.

Podobno kot v Kranju se dogajalo tudi v drugih

občinah na Gorenjskem, ki so se dločile, da so takse v skladu s spremembou zakona o taksah za potne listine previsoke. V radovljiški občini je npr. v prvem tromesečju letos zaprosilo za potne listine le 274 občanov, medtem ko so lani v prvih treh mesecih izdali 2401 potni list. Tako občuten padec števila prošenj pripisujejo prav določbam sprememjenega zakona o taksah za potne listine, pa tudi dejstvu, da so potne liste, katerim je potekla veljavnost v januarju letos, sprejemali v podaljšanje že decembra lani, ko je veljal še prejšnji zakon o taksah. — Novih potnih listov so v radovljiš-

ki občini izdali letos v prvih treh mesecih 25 (lani 1198), veljavnost pa so podaljšali za 249 potnih listin (lani 1203).

S tem v zvezi pa je zanimiva tale primerjava: lani v drugem polletju je maloobmejne prepustnice za Avstrijo iskalo v radovljiški občini le 19 občanov, samo v prvem tromesečju letos pa so izdali 55 prepustnic. Ni treba dvomiti, da se je marsikdo zanje odločil prav zaradi zvišane cene potnemu listu. Kakor hitro pa se je zvedelo, da bo taksa za potne liste spet nižja, je prešenj za maloobmejne prepustnice spet manj.

(-at)

UPRAVNI ODBOR ZAVODA  
SLUŽBE PRAVNE POMOCI  
V KRAJNU  
**razpisuje**  
**DELOVNO MESTO**  
**šefa zavoda**

### P O G O J :

diploma pravne fakultete in opravljen sodniški ali odvetniški izpit,

Razpis bo zaključen 30. maja 68.

Interesenti naj se prijavijo na naslov:  
Služba pravne pomoči Kranj, Trg revolucije št. 1

## Obvestilo

Objekt Koroška cesta 5 in 7 v Kranju bomo v kratkem porušili. Razpisujemo licitacijo o prodaji uporabnega materiala v teh dveh stavbah, in sicer: oken, vrat, peči in parketa za 17.5.1968 ob 8. uri dopoldan na kraju samem.

Po rušenju obeh objektov bomo dali interesentom na razpolago tudi drugi gradbeni material (les, opeka).

Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj, Cesta JLA 6/V

Komisija  
za delovna razmerja  
pri podjetju

## AVTOPROMET GORENJSKA KRAJN

**RAZPISUJE**  
**PROSTO DELOVNO MESTO**  
**pomočnika direktorja**

### Pogoji:

Visoka ali višja strokovna izobrazba družbeno pravne smeri in 5 let prakse na vodilnih delovnih mestih.

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi OD.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas. Pogoj za sprejem je poskusno delo.

### Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Interesenti naj vložijo pismene ponudbe kadrovskemu oddelku Avtopromet Gorenjska Kranj, Trg revolucije št. 4.

Razpisna komisija pri  
**KONFEKCIJI TRIGLAV**

invalidska delavnica —  
tekstilne industrije

**TEKSTILINDUS  
KRAJN**

ponovno razpisuje po 112.  
členu temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah in 127. členu statuta zavoda

### DELOVNO MESTO

## direktorja

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima fakultetno izobrazbo in najmanj 5-letno prakso na odgovornem delovnem mestu;
- da ima najmanj popolno srednjo strokovno izobrazbo in 15-letno prakso, od tega najmanj 5 let na odgovornih delovnih mestih v gospodarstvu.

Vloge mora kandidat priložiti overovljeno dokazilo o strokovni izobrazbi, dokazilo o dosedanjih zaposlitvah s kratkim življenjepisom, potrdilo o nekaznovanju ter potrdilo, da ni v kazenskem postopku. Vloge pošljite Razpisni komisiji pri Konfekciji Triglav, Kranj, do vključno 31.5.1968.

# Izid Glasovega nagradnega žrebanja naročniki žrebajo naročnike

## Naročniki so izžrebali naslednjih štirideset naročnikov:

1. Čadež Filip, Hotavlje 31, Poljane
2. Preželj Franc, Bohinjska Srednja vas 4
3. Zupan Franc, Breg, 9, Kranj
4. Švigelj Franc, Goriče 14, Golnik
5. Razinger Alojz, Tomšičeva 4, Jesenice
6. Ušeničnik Vinko, Koprivnik 31, Sovodenj
7. Žuran Vinko, Begunjska 6, Kranj
8. Dolenc Jelka, Suha 122, Škofja Loka
9. Sodja Albin, Blejska Dobrava 58
10. Štular Ignac, Zg. Jezersko 5
11. Sivec Stane, Smledniška 1, Kranj
12. Balanč Janez, Zg. Besnica 79
13. Dolinšek Marija, os. š. L. Seljak, Kranj
14. Žibert Marija, Hafnerjeva 5, Kranj
15. Štular Jože, Sp. Kokra 8, Preddvor
16. Jelenc Marija, Ručigajeva 24, Kranj
17. Kiopčič Miha, Vrhpolje 26, Moravče
18. Derlink Janko, Prešernova 10, Radovljica
19. Župnijski urad, Bled
20. Žnidar Franc, Kidričeva 31, Slovenski Javornik
21. Benedičič Jože, Zali log 16, Železniki
22. Rotar Karol, Zg. Bitnje 104, Žabnica
23. Rihar Bogomir, brivec, Komenda
24. Klanjšček Marija, Stara Fužina 50
25. Čebulj Franc, Pš. Polica 14, Cerknje
26. Branc Jožefa, Gozd Martuljk 40
27. Giacomeli Miro, VP 6919/4 Niš
28. Jenko Mana, Hraše 49, Smlednik
29. Blažič Ivan, Polje 27, Vodice
30. Naglič Pavla, Stara vas 102, Žiri
31. Blažič Pavla, Delavska cesta 19, Kranj
32. Šink Ivan, Studenčice 1, Medvode
33. Fajfar Milka, Selca 32
34. Auguštín Malči, Reteče 62, Šk. Loka
35. Bergant Angela, Zg. Dobrava 33, K. g.
36. Benedičič Anica, Visoko 43, Šenčur
37. Markovec Franc, Otoče, Podnart
38. Žerjav Anka, Podkoren 56, Kr. gora
39. Resman Anton, Praproše 1, Podnart
40. Klemenc Marija, Mojstrana 180

Vse izžrebane naročnike prosimo, da skrbno prebero naše obvestilo, druge naročnike pa obveščamo, da ni vse izgubljeno, saj **Glas** prireja septembra pod enakimi pogoji drugo žrebanje za nadaljnjih osemdeset naročnikov.

## Presenečenje, o katerem smo toliko pisali, je enodnevni avtobusni izlet v neznano

Izlet smo skrbno pripravili s predstavniki avtobusnega podjetja Avtopromet iz Kranja. Vozili vas bodo odlični vozniki s sodobnimi avtobusi in spremljali vodniki, ki jih vidite na sliki. Trgovski podjetji ŽIVILA iz Kranja in MURKA iz Lesc pa vas bosta pospremili na pot z živilskimi dobrotami in informativnimi prospekti iz svojih odlično organiziranih in dobro založenih trgovin.

Datum izleta smo združili z dnevom mladosti. Vse udeležence izleta prosimo, da se zbero, ne glede na vreme na ploščadi pred občinsko skupščino Kranj **25. maja 1968 ob 6.30 zjutraj**. Za hrano je poskrbljeno. Ker bo potovanje zelo zanimivo, pestro in družabno, prosimo vse udeležence — ljubitelje termalnih kopališč — da vzamejo ustrezni pribor. Na potovanju vas bo spremjal tudi naš novinar, kateremu boste lahko zaupali svoje predloge, pripombe in mnenja.

V primeru, da se izžrebanec ne more udeležiti potovanja, lahko pooblasti družinskega člena. Pooblaščenec pa naj seveda prinese potrdilo.

Vse izžrebance prosimo, naj upoštevajo, da stroškov za potovanje do mesta odhoda in povratka domov kakor tudi nadomestila za zamujeno delo na delovnem mestu ali podobno ne plačamo.

**Torej na veselo snidenje 25. maja ob 6.30 v Kranju.**

# Predstavniki delovnih organizacij, ki sodelujejo pri nagradah, pa so izžrebali naslednjih štirideset naročnikov:



Savnik Desanka, referent za domači turizem pri Avtoprometu Kranj, je izžrebal naslednjih 8 naročnikov:

1. Vrhovnik Pavel, Bakovnik 10, Kamnik
2. Trojanšek Anton, Debeno 6, Mengš
3. Zupan Darko, Zabreznica 17, Žirovnica
4. Jurčič Polde, Stara Loka n. h., Šk. Loka
5. Šarc Franc, Nožica 5, Radomlje
6. Vehovec Ciril, Rupa 16, Kranj
7. Korošec Hubert, SDK, Kranj
8. Markelj Ana, Pobrezje 116, Duplje



Kljun Vladimir, turistični vodnik pri Avtoprometu Kranj, je izžrebal naslednjih 8 naročnikov:

1. Kunej Stane, Brezje 55
2. Demšar Metod, Križevniška ulica 12/2, Ljubljana
3. Aleš Viktor, Breg 36, Kranj
4. Hribljan Ivica, Ul. 1. avgusta 11, Kranj
5. Vilfan Ivanka, Gorenjesavska 29, Kranj
6. Žvan Janez, Sp. Gorje 66
7. Strgar Marija, Valdoltra 127, Ankaran
8. Ravnikar Fani, Dob 116



Savnik Vinko, komercialni vodja tekstilnih prodajaln pri trgovskem podjetju Murka Lesce, je izžrebal naslednjih 8 naročnikov:

1. Derlink Lucija, Srednje brdo 2, Gor. vas
2. Mežnarc Angela, Selo 22, Žirovnica
3. Jenko Franc, Podreča 14, Medvode
4. Cvek Janez, Ribno 49, Bled
5. Strniša Alojz, Kokrica 58, Kranj
6. Kern Anton, Jezerska c. 86, Kranj
7. Jakopič Rozi, Smledniška 22, Kranj
8. Traven Janez, Srednja vas 34, Šenčur

Trebec Jože, referent za kadrovsko socialno službo v trgovskem podjetju Živila Kranj, je izžrebal naslednjih 8 naročnikov:



Lea Mencinger, novinarka Glasa, je izžrebaala naslednjih 8 naročnikov:



1. Merhar Marija, Vižmarje 19, Št. Vid, Lj.
2. Kregar Marija, Kregarjevo 13, Stahovica
3. Vrankar Jernej, Šmartno v Tuhinju 26
4. Pohar Franc, Begunje 75
5. Jelenc Janko, Kropa 26
6. Košir Ivan, Kovor 74, Križe
7. Zorman Anton, Rodice 3, Domžale
8. Žibert Tone, Oreholje 12, Kranj

## Stari naročniki, pozor! - Izid žrebanja

Srečni dobitnik hladilnika, ki ga poklanja g. Simon Prescheren iz Trbiža, je

Andrej Brovč, Valjavčeva 13, Kranj

Dobitnika prosimo, da se osebno ali pismeno oglaši na upravi Glasa zaradi dogovora o prevezmu nagrade. Kot smo že omenili, plača izžrebanec prevozne in carinske stroške.

Naj vam odkrijemo še eno presenečenje. Jeseni bomo ponovno izžreballi iz vrst starih naročnikov naročnika, ki bo prejel »SROT« stroj. Podaril ga bo Kremžar Franc, zasebni proizvajalec teh kvalitetnih strojev iz Št. Vida nad Ljubljano.

## O hrambi dvojnika matičnih knjig

Zakon o matičnih knjigah med drugim določa, da se matične knjige vodijo v dveh izvodih. Izvirnik matičnih knjig hrani matičar, drugi

izvod pa občinski upravni organ, pristojen za notranje zadeve. Izvirnik in dvojnik se ne smeta hraniti v isti stavbi.

## Praznovanje v mesecu mladosti na Jesenicah

V okviru praznovanj meseca mladosti bodo na Jesenicah naslednje prireditve:

— 16. maja bo ob sedmi uri zjutraj odšla z vrha Triglava štafeta, ki jo bodo drugi dan ob 12.30 sprejeli pred gimnazijo na Jesenicah;

— 19. maja bo na Pristavi v Javorniškem rovnu srečanje koroških partizanov, na katerem bo govoril Mitja Ribičič. Srečanje organizira ZB NOV Jesenice;

— 24. maja se bo na igrišču pod Mežakljou pricelo peto fizično tekmovanje med železarskimi ekipami. Isteča dne bo tudi štafetni tek mladosti po jeseniških ulicah. Na ta dan bodo na osnovnih šolah sprejemali pionirje v

mladinsko organizacijo. V gledališču Tone Čufar pa bo revija pevskih zborov;

— 25. maja organizira oddel Jeklarjev občinske zveze tabornikov Jesenice taborništvo na Pristavi v Javorniškem rovnu. Tega dne bosta ZB NOV Javornik-Koroška Bela in osnovna šola Koroška Bela organizirala partizanski pochod. Isteča dne se bo končalo tudi peto fizično tekmovanje železarskih ekip. Obenem bo tudi pionirski nogometni turnir;

— 28. maja pa se bo s plesom pri Jelenu, kjer bo igral vokalno-instrumentalni ansambel Caravelle, končalo majsko praznovanje v jeseniški občini. — B. B.

## V nekaj stavkih

**Jesenice** — Železnica, avtobusna podjetja in drugi prevozniki spremene enkrat na leto vozni red in ga tako prilagode željam potnikov. Letos bo novi vozni red stopil v veljavo 26. maja opolnoči. Na Gorenjskem večjih sprememb v železniškem prometu ne bo. Namesto sedanjih petnajstih potniških vlakov, jih bo vozilo osemnajst. Le zadnji vlak, ki je pripeljal na Jesenice nekaj po polnoči, zaradi premajhnega števila potnikov ne bo več vozil. — B. B.

**Bled** — V soboto in nedeljo je bilo videti okoli Blejskega jezera in pa Sobčevega bajarja prve kopalce. Nekateri so se že tudi kopali, čeprav ima Blejsko jezero sedaj samo 17 stopinj. Temperaturo vode v Sobčevem bajarju niso merili, ker vodo sem šele spuščajo. Toplo vreme pa je privabilo v kamp že prve tuje turiste. — B. B.

**Rateče** — Da bodo gledalci televizije bolj zadovoljni s televizijskim prenosom, bodo v Ratečah v kratkem postavili televizijski pretvornik. Tehnična ekipa je že izbrala najprimernejši prostor, in sicer na Podršaku. RTV Ljubljana je pripravljena postaviti pretvornik z vso aparaturom na svoje stroške, za stavbo in drugo pa bi morala poskrbeti občina in druge institucije. — B. B.

**Jesenice** — Jeseniško društvo prijateljev mladine ima v obmorskom letovišču Novigrad 11 počitniških hišic s 117 ležišči. Letos bo odšla letot na morje prva skupina otrok 20. junija. Oskrbni dan za otroke in člane društva velja 1200 din, za nečlane pa 1800 din. — B. B.

**Jesenice** — V železarni Jesenice so sklenili, glede na to, da se je proizvodnja spet dvignila, med počitnicami omogočiti sezonsko delo dijakom jeseniške gimnazije starejšim od petnajst let. — B. B.

**Bled** — Pred leti se je na blejskem kopalnišču več kopalcev utopilo, ker so na nedovoljenem mestu splavalni pod leseni pod v kopalnišču. Tu pa se je zaradi gnijogčega lesa nabiral dušik, ki je plavalca omamil, tako da so ga zapustile moči. Da se to ne bi več dogajalo, so vse dohode pod kopalnišče zazidali. — B. B.

**Vrba** — V prvih štirih mesecih lanskega leta je obiskalo Prešernovo rojstno hišo 8256 obiskovalcev, letos v enakem času pa le 3999. Vzrok za manjši obisk je prav gotovo več. Na obisk je vplivalo prav gotovo tudi dejstvo, da imajo šolske skupine manj denarja za prevoze. — B. B.

**Cerkljane** — V ponedeljek so v Cerkljah na razširjenem sestanku razpravljali o ustanovitvi vrta za predšolske otroke. Šoloobvezni otroci pa že imajo varstvo v šoli. Po temeljiti razpravi, v kateri so sodelovali predstavniki Šole, krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, društva prijateljev mladine, zavoda za prosvetno pedagoško službo, strokovnih občinskih služb in drugi, so sklenili, da se v Cerkljah ustanovi vrtec — oddelek za predšolske otroke. Vrtec bo imel svoje prostore v šoli. — an

**Povlje** — Na odcepnu cesto Trstenik-Povlje se je pogosto podspipavala cesta, ker je hudournik izpodkopaval obreže struge in ceste. Pred kratkim so cesto popravili s trdim lesom tako da sedaj 58 metrov dolga zaščitna ograja zagotavlja varno vožnjo. Pri ureditvi ceste so sodelovali vaščani s prostovoljnimi delom, nekaj je pomagala krajevna skupnost, gozdno gospodarstvo Kranj pa je prispevalo les. — an

Namen vodenja dvojnikov matičnih knjig je, da dvojnik nadomestijo izvirnike, če se izvirniki uničijo ali izgubijo. Da se ta namen dosegne, morajo biti dvojnik prostorno ločeni od izvirnikov. Iz izkušenj zadnje vojne vemo, da mnogo matičnih knjig ni bilo mogoče obnoviti, ker ni bilo dvojnikov. Od 1945. leta vodimo matične knjige v dveh izvodih.

Samo iz jeseniške občine je bilo po vojni oddanih 1450 zvezkov dvojnikov matičnih knjig republiškemu sekretariatu za notranje zadeve.

Če bi pristojni organ občine sam vodil dvojnik, bi stroški že zaradi vzdrževanja posebnih prostorov za dvojnikom matičnih knjig prav gotovo narasli. Zato je občinska skupščina Jesenice sprejela sklep, da se drugi izvod matičnih knjig za območje jeseniške občine hrani pri republiškem sekretariatu za notranje zadeve.

Enotno vodenje matičnih knjig na področju Slovenije omogoča, da to delo opravlja majhno število strokovnega kadra. Trije matičarji, ki so polno zaposleni, opravijo v Ljubljani 50.000 do 60.000 raznih vpisov letno. Do zdaj so se ti stroški krili iz predračunskih sredstev republiškega sekretariata za notranje zadeve, v prihodnje pa bi k temu vsaka občina nekaj prispevala. Jeseniška občina naj bi drugo leto prispevala 80.000 do 90.000 starih dinarjev, kar je znatno cenejše, kot če bi dvojnik matičnih knjig sama hraniла v posebnem prostoru in sama vodila s posebno delovno silo.

J. Vidic

## Ljudje so povečini pošteni...

Uprnik samopostrežne trgovine na Plavžu na Jesenicah je povedal, da so kupci v njihovi trgovini v glavnem pošteni. Zelo malo je takih, ki bi brez plačila kupovali. Največ tatvin je pozimi, saj se da marsikaj skriti pod plašč. Uprnik je bil nekaj časa na praksi tudi v Svici. Pravi, da se da naša poštenost meriti s švicarsko. Tatvine pa v Svici vzamejo zelo strogo. Mož postave kaznjuje tatu kar na kraju samem, razen tega pa prestopnik s kraja tvega tudi svoje službeno mesto.

Vso škodo, ki jo napravijo nepošteni kupci trgovini, morajo poravnati uslužbenci sami in je ne morejo prijeti k prodajni ceni blaga. Uprnik je še dejal, da se tudi med tuji najde dolgorstnež. Ni še dolgo tega, ko so pri nekem Avstriju našli za 110 N din predmetov, ki jih ni nameraval plačati, razen tega pa je imel pri sebi še predmete, ki jih je na enak način »kupil« v P marketu.

B. Blenkuš

## Avtobusna podjetja

AVTOPROMET GORENSKA KRAJN  
AVTOPROMET GORICA — NOVA GORICA  
IZLETNIK — CELJE  
LJUBLJANA TRANSPORT  
SAP LJUBLJANA  
TRANSTURIST — SKOFJA LOKA

obveščajo

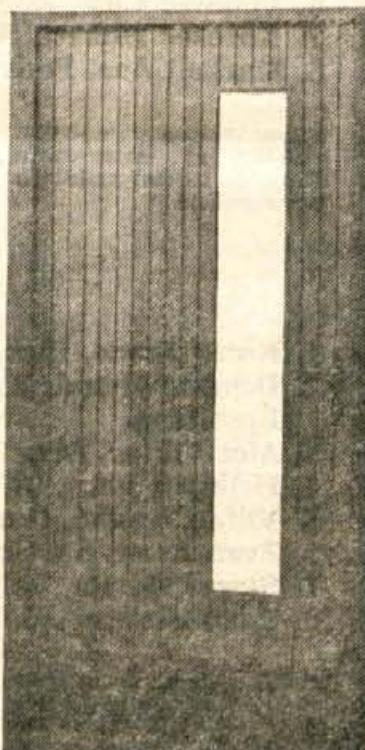
cenjene stranke,  
da bo od 1. 6. 1968 do 30. 9. 1968 veljal

## nov vozni red

V novem voznom redu ne bo bistvenih razlik od obstoječega voznega reda.

Vozne cene so v skladu s tarifami o prevozu potnikov in prtljage v javnem cestnem prometu.

Točne informacije dobite na vseh avtobusnih postajah in v turističnih poslovalnicah.



Lesno  
industrijsko  
podjetje  
BLED

S VOJIMI OBRATI  
BOH. BISTRICA, BLED

MOJSTRANA in  
PODNART

nudi svoje preizkušene in renomirane proizvode

- žagan les iglavcev
- žagan les listavcev
- ladijski pod
- stropne in stenske obloge
- vrata vseh vrst
- vezane opažne plošče
- za gradbeništvo
- sredice za panel plošče
- lesno moko
- lesno embalažo vseh vrst
- opremo avtomatskih kegljišč
- vse vrste transportnih naprav, čelilnike in gradbiščne omarice

## Kmečko ohjet bo prenašala tudi televizija

V svatovski povorki več kot 1000 narodnih noš

Z jutrišnjo fantovščino v Mednem in »deklišno« v hotelu Lev v Ljubljani se bo začela letošnja največja slovenska folklorna turistična prireditve, na kateri se bo po starih slovenskih šegah in običajih poročilo 10 parov iz Slovaške, Svedske, Avstrije, Danske, Italije, Tunizije, Nizozemske, Trsta, Reke in slovenski par.

Nekaj dni pred slovesnim »da« v desetih jezikih na ljubljanskem Magistratu so znane nekatere podrobnosti, ki bodo zanimale vse obiskovalce te prireditve. Jugoslovanska televizija bo posnela celoten svatovski sprevod po ljubljanskih ulicah in ga prikazala v nedeljo, 19. maja, popoldne. Seveda pa televizijske kamere ne bodo posnele samo samega svatovskega sprevoda, temveč tudi fantovščino, »deklišno«, vasovanje v dvorani Tivoli in tudi števnanje v Mednem. Sklenjene pa so že tudi pogodbne za evrovizijski in intervizijski prenos kmečke ohjeti.

Prireditelji računajo, da bo v svatovskem sprevodu sodelovalo prek tisoč narodnih noš, videli pa bomo tudi trideset voz, na katerih se bodo peljale neveste in ženini.

Na koncu pa še zanimivost za tista dekleta in žene, ki bi želele sodelovati na »deklišni« v četrtek zvečer v hotelu Lev v Ljubljani: za to priložnost bo hotel Lev odobril vsem predstavniciam ženskega spola, ki se bodo v času »deklišne« nahajale v hotelu in njegovih prostorih, 50-odstotni popust za cene jedala in pijač. **vg**

## Zakaj ukinjeno delovno mesto raznašalca pri pošti v Sorici?

Rad bi napisal nekaj besed o kadrovski politiki in o razporeditvi delovnih mest kranjske poštnje uprave. Mnenja sem namreč, da to vendar ne samo njihova interesa, posebno ne v primeru, ki ga hočem opisati.

Aprila se je na poštnem uradu v Sorici oglasil pooblaščeni predstavnik poštnje uprave v Kranju in sporočil uslužencem, da bo v maju ukinjeno delovno mesto raznašalca pri pošti v Sorici. Torej naj bi na tej pošti ostal samo poštni uradnik, ki bi pa po opravljenem uradniškem poslovanju pošto še raznosil naslovnikom. Dosedanja raznašalka naj bi bila pa presevaljena v Železnike. Usluženca se vedno nista strijala, vendar predstavnik kranjske uprave ni hotel z njim razpravljati. Pravna plat (raznašalki so preskrbeli drugo delovno mesto) je bila urejena in od tod najbrž samozvest kranjske poštnje uprave. Toda — je res vse v redu?

Prebivalci hribovskih vasi na področju soriske pošte se z odločitvijo kranjske uprave nismo strinjali. Napisali smo pritožbo, v kateri smo navedli razloge, ki so nas prisili k pisanju: hribovske vasi Zg. Danje, Zabrd, Torka so od pošte oddaljene uro hoda. (Torka skoraj dve.) Raznašalec mora torej najprej obhoditi Sorico in Spodnje Danje, nato pa še omejnje hribovske vasi. Vedeti da je treba, da je to alpsko področje geografsko zelo razgibano. Med Sorico in omenjenimi hribovskimi vasi znaša razlika v nadmorski višini kar 500 m. Poti so torek strme in vodijo s hriba v dolino in spet v hrib. Kako naj en sam človek opravi uradniško delo in potem še dan za dnevom (all pa vsak drug dan) poleg raznašanja v Sorici in Sp. Danjah pride še v hrib?

In kako bo pozimi, ko pa de meter snega? Bo pošta zmožna pravočasno dostavljati

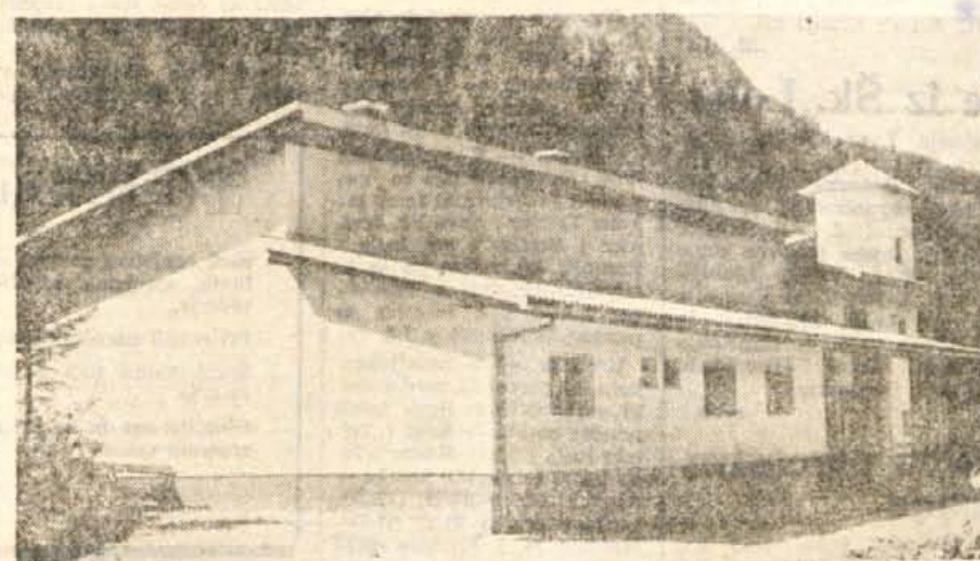
ti pošto? Najbrž ne. Dobivali bomo teden dni staro pošto. Vendar se tudi pri nas meri čas na minute in ne več na dneve in tedne. Sneg je v naših krajin pač resna ovira. Sneg zelo dolgo ne skopni, poletje je kratko. Menimo pa, da imamo pravico posluževati se poštnih uslug. Tudi pozimi. Vedno sta na soriski pošti poslovala dva človeka, tudi v starji Jugoslaviji. Bili pa so tudi že trije.

Soriska pošta res ni rentabilna, rentabilno pa je celotno poštno področje kranjske uprave in če se že povod drugod sredstva izražavajo, zakaj bi se tudi v tem primeru ne, ki grozi, da bodo okrnjene ustavne pravice tukajšnjega prebivalstva. Pri vsem tem pa gre za plačo enega samega usluženca, pravzaprav niti ne, saj so mu preskrbeli poštno služivo v Železnikih in bo še naprej na plačilnem seznamu istega podjetja. Kaj je torej poštna

uprava s to rokado dosegla? Pravijo, da imajo v Železnikih svojih raznašalcev dovolj.

Poštna uprava nam na pritožbo ni odgovorila. (Morda se ji ni zdelo vredno.) Vsekakor so skoraj takoj po prvomajskih praznikih svojo odločitev uresničili. Ne mislimo, da bi poštna uprava moralna vprašati prebivalce za mnenje, zaželeno bi pa bilo, da bi se pred tako odločitvijo temeljito spoznala z razmerami pri nas. Prebivalce zanima, kakšni tehtni in nemajni razlogi so vodili upravo pri njenem postopku. Kljub vsemu upamo, da to ni bila spet ena tistih »skrivnosti«, ki se pri nas toliko dogajajo. Prijetno bi bilo vedeti, kdo je stvar dokončno odločil. Pa nihil to morda celo delavski svet ali kakšen drug samoupravni organ?

Matevž Kopač, učitelj,  
OS Zabrd, p. Sorica



V Lomu pod Storžičem so ob prvem maju odprli nov družbeni center. Poleg dvorane, ki sprejme okoli 120 ljudi, je v novem domu še več drugih prostorov, ki so namenjeni raznim organizacijam in društvi. Tako bodo novi dom s pridom uporabljali gasilci, krajevna skupnost in kulturno-umetniško društvo. Dom so zgradili s pomočjo občinske skupščine, Tovarne kos in srpov, medtem ko so vaščani sami opravili več kot 8000 prostovoljnih ur in prispevali več kot 100 kubilkov lesa, kar je gotovo precejšen prispevek, saj šteje Lom le 30 hiš z okoli 500 prebivalci. (vig) foto Franc Perdan

## Šola v zraku

Da, zares v zraku, celo dvakrat! Prvič zato, ker stvarno posluje v zraku in drugič zato, ker nima sredstev. Beseda je namreč o Alpskem letalskem centru v Lesčah, ki je bil ustanovljen kot zavod za vzgojo pilotov, jadrancev, padalcev, akrobatov — skratka mladih ljubiteljev te vrste športa in dejavnosti sploh. Trenutno imajo v tej svojevrstni šoli vpisanih 45 padalcev, 50 jadrinalnih in 41 motornih pilotov. Ob prostih popolninskih urah pridejo z Jesenic, iz Radovljice, Kranja in iz drugih krajev Gorenjske. Toda preden se prebijejo do praktičnih vaj v zraku, se morajo »prežreti« skozi mnoga gradiva in v teoriji izpolniti vse zahteve. Ko pa se dokopljajo do prakse, pridejo še pred eno težavo — plačilo za minimalne stroške. Za uro letenja in akrobacijo z motornim letalom je potrebno 6000 starih dinarjev, za polet z jadrnalnim letalom 2000, za vsak skok s padalom 1500 starih dinarjev.

Kljub takim stroškom tega šolanja je bilo dosedanje merilo za sprejemanje kandidatov zgolj nadarjenost in veselje poslicev in ne sposobnost plačevanja. Čeprav sedaj brez pomoči prihajajo v težave, ne misljijo spremeniti tega merila. Iščijo pa izhod v drugih oblikah. Prva je ta, da so v okviru kolektiva organizirali različne postranske dejavnosti in tako omogočajo udeležencem šole, da z delom poravnajo vsaj minimalne stroške. Za inozemske udeležence in uporabnike teh možnosti za vaje so cene celo do šestkrat višje, a vendar imajo vsako leto večje povpraševanje.

Drugi vir dohodkov skušajo najti v turističnih poletih. Za to službo so lani kupili še en avion. Prihodnje leto pa nameravajo kupiti še eno motorno in tri jadrnalna letala. Tako so od skupne realizacije okrog 28 milijonov starih dinarjev lani dosegli 12 milijonov prometa samo s turističnimi poleti. Opravili so kakih 1200 takih poletov in prevozili 3500 turistov. To so poleti, s katerimi za skupno 10.000 starih dinarjev plačijo tri potnike — turiste za četrtek ure nad blejsko, jeseniško in radovališko okolico.

S takimi dejavnostmi skušajo še vedno obdržati glavni cilj — šolanje mladih kadrov in razvijanje tega zanimivega športa. **K. M.**

## Delo komisije za turizem v Gradu

Prejšnji teden je imela komisija za turizem pri svetu krajevne skupnosti Grad sejo, na kateri so govorili o letošnjem programu dela.

Komisijo za turizem so ustanovili lani. Grad spada v turistično kravavško območje, zato je bila ustanovitev take

komisije zelo potrebna. Komisija si prizadeva, da bi bile kravavške vasi kar najlepše urejene. Razpisala je tekmovanje za najlepše urejene hiše, vrtove, ograje in druge. Komisija in pa krajevna skupnost si prizadeva, da bi do letošnjega krajevne praznika uredili javno razsvetljavo skozi Dvorje in Grad. Postavili naj bi deset svetilk.

Na spodnji postaji žičnice Kravec bodo letos povečali parkirni prostor. Strugo potoka Reke bodo zasuli, vodo pa po cevih speljali drugam. Ob peš poti bodo ob žičnici vse do gornje postaje postavili več lično izdelanih klopi. Ob gornji postaji žičnice pa nameravajo postaviti veliko reliefno karto z vrisanim kravavškim področjem, z vrhovi, potmi in zanimivostmi. Po tej karti bodo turisti lahko izbirali izlete, saj bo ob potek označen tudi čas hoje.

Komisija za turizem je pred dnevi uredila tudi okolico skupnega grobišča padlih borcev NOB na Davovcu. Prav tako so uredili spomenik padlim pod žičnico na Davovcu. Komisija ima v programu še več podobnih nalog. Tako misljijo sodelovati tudi na Planšarskem dnevu, Coklarskem balu in drugie. — an

## Kino

### Jesenice RADIO

15. maja franc. špan. barv. CS film PEKEL V VLAKU  
16. maja amer. barv. CS film UPOR NA LADJI BO-UNTY  
17. maja nem. barv. CS film NA SVIDENJE NA MODREM MORJU

### Jesenice PLAVZ

15. maja amer. barv. CS film UPOR NA LADJI BO-UNTY

16. maja amer. barv. CS film VSE O DAISY CLOVER  
17. maja amer. barv. CS film VSE O DAISY CLOVER

### Dovje-Mojstrana

16. maja amer. barv. film TAJNI AGENT FLINT

### Kranjska gora

16. maja franc. špan. barv. CS film PEKEL V VLAKU  
**Skofta Loka SORA**  
15. maja angleški film RA-FALI OB ZORI ob 18. in 20. uri  
16. maja angleški film DR. STRANGELOVE ob 20. uri  
17. maja angleški film DR. STRANGELOVE ob 18. in 20. uri

### Kamnik DUPLICA

15. maja nemški film NAJ-LONSKA VRVICA ob 19. uri  
16. maja nemški film NAJ-LONSKA VRVICA ob 20. uri

### Kranj STORZIC

15. maja amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, II. DEL ob 16. uri, zah. nem. CS film CRNI OPAT ob 18. uri, amer. film PETROLEJ ob 20. uri

16. maja premiera angl. filma OB STIRIH ZJUTRAJ

ob 16. in 20. uri, amer film PETROLEJ ob 18. uri

17. maja jap. barv. CS film OLIMPIADA V TOKIU ob 15. uri, angleški film OB STIRIH ZJUTRAJ ob 18. in 20. uri

### Kranj CENTER

15. maja amer. barv. CS film ZLATA MRZLICA ob 16. in 20. uri, amer. barv. VV film DESET ZAPOVEDI, II. DEL ob 18. uri

16. maja franc. barv. CS film CARSKA VENERA ob 16. in 19. uri  
17. maja jugosl. film NE JOCI, PETER ob 10. uri, franc. barv. CS film CARSKA VENERA ob 16. in 19. uri

### Stražišče SVOBODA

15. maja zah. nem. CS film CRNI OPAT ob 20. uri

### Kamnik DOM

15. maja zah. nemški film VRATA S 7 KLJUCAVNICA-MI ob 18. in 20. uri

žavnem prvenstvu v Beogradu ob koncu maja. Normo pa so izpolnili tudi strelci SD Tone Nadižar-Cirče in Kopačevine iz Škofje Loke.

**REZULTATI:** mlačinci — ekipno (31 ekip): 1. SD Iskra, Kranj 995 od 1200 možnih, 2. SD I. pohor. bataljon Ruše 987, 3. SD Kopačevina Sk. Loka 986, 15. SD Tone Nadižar-Cirče 929; mlačinke (4 ekip): 1. SD Store 987, 2. SD Olimpija Ljubljana 963, 3. SD Iskra Kranj 820; pionirji — 1. Hrastnik 466 od 600 možnih, 2. Slavec Ivo-Jokl, Kranj 455, 6. Tone Nadižar-Cirče 431, 7. Bratstvo Enotnost Kranj 431.  
B. Malovrh

## Sport v kratkem

**Nogomet** — v 18. kolu SNL je Triglav igral v Trbovljah z domaćim Rudarjem 1:1 (1:1). Kamnik pa je doma v okviru zahodne konke lige premagal Tolmin s 3:0 (3:0).

**Odbojka** — V nedeljskem kolu republike lige so gorenjski predstavniki igrali takole: Triglav : Sava 3:2, Jesenice : Braslovče 3:0, Izola : Kamnik 3:0, začelo pa se je tekmovanje tudi v republiški ženski ligi. Jesenice so premagale Kamnik s 3:2.

**Košarka** — V nedeljskem kolu so gorenjski predstavniki v republiških ligah igrali takole: moški — Kraj : Tolmin 58:41 (23:24), Rudar : Jesenice 85:74 (41:32); ženske — Kraj : Ilirija 48:45 (12:21), Litija : Triglav 41:27 (14:17), Maribor 66 : Jesenice 40:52 (19:25).

**Rokomet** — V nedeljo je bila odigrana le ena tekma v republiški ligi. V borbi za zadnje mesto v ženski ligi pa je Storžič izgubil v Hrastniku s 5:11 in se tako po vsej priliki poslovil od republiške lige.

F. P.

Od 10. do 14. maja se je na gorenjskih cestah prijetilo osemnajst prometnih nesreč, od tega osem lažih. Pet potnikov je bilo hudo ranjenih, med njimi en otrok.

V petek zjutraj je v križišču Koroške in Kidričeve ceste v Kranju motorist Janko Podobnik trčil v tovorni avtomobil s priklopnikom MB 29-25, voznik Hinko Mlakar. Nesreča se je prijetila, ko je tovornjak pri zavijanju v lev zaprl pot motoristu. Pri trčenju se je motorist huje ranil.

V soboto ob 14. uri je na cesti Senčur—Praprotna Polica zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste v drevo osebni avtomobil KR 33-96, ki ga je vozil Janez Gartner. Pri nesreči je nastalo na avtomobilu za okoli 8000 N din škode.

Na Maistrovem trgu v Kranju se je v nedeljo ob pol starih zjutraj zaletel v hišo na Koroški cesti št. 2 osebni avtomobil KR 29-94, ki ga je vozil Janez Ječnik. Voznika je na mokri cesti začelo zanašati zaradi neprimerne hitrosti. Pri nesreči je bila ranjena sopotnica v avtomobilu ljubljanske registracije, medtem ko je škode na avtomobilu za okoli 7000 N din.

Istega dne popoldne sta na cesti prvega reda pri Drulovki med Kranjem in Jeprco trčela avtomobil avstrijske registracije, voznik Wilhelm Damm in osebni avtomobil LJ 676-86, ki ga je vozil Jože Bernik. Nesreča se je prijetila, ker je avstrijski voznik pri srečanju vozil po sredini ceste. Pri nesreči je bila ranjena sopotnica v avtomobilu ljubljanske registracije, medtem ko je škode na avtomobilu za okoli 7000 N din.

**V nedeljo** zvečer je na cesti tretjega reda v Trbovljah osebni avtomobil LJ 585-67, ki ga je vozil Franc Kunstelj, zadev štiriletno Babko Kožmernik, ki je nenadoma prijetila na cesto. Hudo ranjeno dekle so odpeljali v bolnišnico.

Pred Park restavracijo v Kranju je v nedeljo okoli de-

## Nesreča zadnjih dni

vete ure zvečer osebni avtomobil KR 50-19, ki ga je vozil Jože Ovsenik, podrl Drago Višiča, ki je nepričakovano skočil pred vozilo. Pešec je bil v nesreči lažje ranjen, na avtomobilu pa je za 700 N din škode.

Deset minut pred eno uro po polnoči je v ponedeljek na cesti tretjega reda pred vasjo Reteče pri Škofji Loka osebni avtomobil KB 154-36, voznik Franc Stanovnik, zaradi prekratke varnostne razdalje trčil v sprejazd vozeči avtomobil KR 102-21, ki ga je vozil Janez Gartner. Pri nesreči je nastalo na avtomobilu za okoli 8000 N din škode.

V ponedeljek zjutraj je v križišču Oldhamske in Moške Pijadejeve ulice v Kranju voznik osebnega avtomobila KR 30-90 Rado Kokalj zbil po cesti Marijo Knez, ki je nenadoma hotela čez cesto. Hudo ranjeno Knezovo so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

L. M.

## Mladinci SD Iskra Kranj in SD Tone Nadižar iz Čirč potujejo v Beograd

Mlači strelci in strelke iz vse Slovenije so se v nedeljo potegovali na ljubljanskem strelšču za naslove ekipnih prvakov v streljanju z zrakno puško. Tekmovanje je bilo izredno kvalitetno, saj so nastopili res samo najboljši tekmovalci in ekipe z občinskih prvenstev.

### Tekmovanje za najhitrejšega pionirja in pionirko Gorenjske

### Klemenčeva 7,9

Na sobotnem izbirnem tekmovanju za najhitrejšega pionirja in pionirko na področju Gorenjske so se pomerili tekmovalci v teku na 60 m. Najboljši rezultat je dosegla Nada Klemenc, ki je v polfinalu s časom 7,9 iznajčila gorenjski rekord za vse kategorije.

**REZULTATI — PIONIRJI** (finale): 1. Nučič (L. Seljak

M. K.

Kranj) 7,8, 2. Zupan (Lipnica) 7,9, 3. Legat (Zirovnica) 8,0, 4. Malovrh (Šk. Loka) 8,1, 5. Bartelanič (Graizer Tržič) 8,4; **PIONIRKE** (finale): 1. Klemenc (S. Jenko Kranj) 7,9, 2. Strah (Zirovnica) 8,6, 3. Legat (Zirovnica) 8,9, 4. Smolej (Gorje) 8,9, 5. Smrke (L. Seljak Kranj) 9,0.

M. K.

## Uspeh gimnazije iz Šk. Loka

V okviru tekmovanja Po poteh partizanske Ljubljane so bili v soboto v Ljubljani štafetni teki mladinskih ekip pod skupnim gesлом Štafeta zmage. Med dijaki šol druge stopnje je zmagala gimnazija Škofje Loke, prav tako pa tudi med mladinkami gimnazija Škofje Loke.

**REZULTATI — mladinci** (3 x 1000 m): 1. Gimnazija

—dh

## Občinsko sindikalno prvenstvo v balinanju

V nedeljo, 12. maja je bilo v Radovljici občinsko sindikalno prvenstvo v balinanju za leto 1968. Prvenstva se je udeležilo šest ekip sindikalnih podružnic: Almira, Elan Begunje, Gorenjska Lesce, SGP Gorenje iz Radovljice, skupščina občine Radovljica in Veriga Lesce.

F. P.

Prehodni pokal OSS Radovljica je osvojila ekipa sindikalne podružnice skupščine občine Radovljica (Rebec, Kenda, Pavic, Praprotnik). Druga je bila ekipa tovarne Veriga Lesce, tretja pa ekipa tovarne Elan.

Rokomet — V nedeljo je bila odigrana le ena tekma v republiški ligi. V borbi za zadnje mesto v ženski ligi pa je Storžič izgubil v Hrastniku s 5:11 in se tako po vsej priliki poslovil od republiške lige.

Cenjeni potrošniki! Nabavite si pravočasno

Obiščite nas in se prepričajte o hitri postrežbi in zmernih cenah.

RESTAVRACIJA  
»PRI KOLODVORU«  
KRANJ

VELENJSKI  
LIGNIT

KURIRO Kranj  
tel. 21-192

**SREDA — 15. maja,** ob 16. uri lutkovna predstava N. Simončič: MEDVEDA LOVIMO — gostovanje v Radovljici

**CETRTEK — 16. maja,** z abonma KOLEKTIVI — CETRTEK in IZVEN Durasi: CELE DNEVE V KROSNJAH DREVES — gostuje SNG Drama iz Ljubljane

**RESTAVRACIJA**  
PRI KOLODVORU  
KRANJ

nudi cenjenim gostom razne domače in tuje specialitete, sprejema naročila za skupinska kosila in večerje.

Pri večjih naročilih ugodni popusti.

Sprejemamo tudi abonente za malice, kosila in večerje.

Obiščite nas in se prepričajte o hitri postrežbi in zmernih cenah.

RESTAVRACIJA  
PRI KOLODVORU  
KRANJ

**Prodam**

Prodam 1 leto staro ZREBICO-pramo, VOLA, 3 leta, plemensko KRAVO po izbiri s teletom in VOZ ZAPRAV-LJIVČEK. Nomenj 9, Bohinj 2407

Prodam 30-40 ton ZLINDRE. Naslov v oglasnem oddelku 2428

Prodam nov GUMIVOZ-15 tol, dobro ohraneno MLA-TILNICO ježek. Senturška gora 24, Cerknje 2499

Obrtno podjetje USLUGE Poljane nad Skofjo Loko

**prodaja**

2 elektromotorja 3 KW in 1,5 KW, ročni vrtalni stroj, mizarsko mizo in manjšo količino mizarskega materiala.

Prodaja bo dne 21. 5. 1968 ob 15. uri v kolarski delavnici podjetja.

Prodamo PISCANCE za zakol in rejo od 20. 5. 1968 do 30. 5. Farma, Može pri Smledniku 2500

Prodam 12 m<sup>2</sup> MARMORNE OBLOGE, Zapoge 6, Vodice nad Ljubljano 2501

Prodam KROMPIR igor. Suha 33, Kranj 2502

Prodam del PARCELE v Basiju, primerno za vikend hišice. Naslov v oglasnem oddelku 2503

Gostinsko podjetje  
DOM NA JEZERSKEM

**prodaja**

naslednja osnovna  
sredstva

lupilec za krompir, restavracijske mize in stole, voziček, železne postelje, prešte odeeje in žimnice. Prodaja za družbeni sektor dne 27. 5. 1968 ob 9. uri, za privatni sektor pa ob 11. uri.

Prodam novo OKNO (122 x 82) z dvojno zapiro. Cešnjevk 3, Cerknje 2504

Prodam NJIVO. Senčur 64 2505

Prodam suhe hrastove PLOHE, rabljeno strešno OPEKO in domače provrtno ZGANJE. Naslov v oglasnem oddelku 2506

Prodam SENO, krmilno PESO in lepo seme JECMENA. Sr. Bitnje 30, Zabnica 2507

Prodam mlado čistokrvno KRAVO frizijo s teletom in 500 kg KROMPIRJA. Trboje 75, Smlednik 2508

Prodam KRAVO, dobro mlekarico s teletom ali po izbiri. Vošče 7, Radovljica 2509

Prodam dve njivi DETELJE — LUCERNE in travnik za KOSNJO. Naklo 77 2510

Poceni prodam nova neizdelana OKNA — dvodelna in trodelna z roleto. Naslov v oglasnem oddelku 2511

Prodam OPEL OLIMPIAKARAVAN, letnik 1962 in

KONJA, primerne za vsako delo. Milje 14, Senčur 2512

Prodam AVTO-VW, letnik 1953, po zelo ugodni ceni. Ogled od 15. 5. do 18. 5. 1968 popoldan in 19. 5. ves dan. Sturm Janez, Jamnik 13, Kropa 2513

Prodam PRALNI STROJ AEG, dobro ohranjen. Barbo Franc, Valburga 45, Smlednik 2514

Prodam črno DETELJO luherno in SENO. Olševec 47, Preddvor 2515

Prodamo nov plinski pretočni GRELEC za vodo. Cena Ndin 280. Turistično društvo Begunje na Gorenjskem 2516

**Obvestilo**

Turisti, ki potujete skozi Kranj na nedeljske izlete ali weekende

NABAVITE SI MASO ZA CEVAPČICE ALI RAZNJICE in drugo delikatesno blago,

katero vam po vaši želji in okusu pripravijo v naši poslovalnicni na Maistrovem trgu 7 v KRAJU,

ki je odprtia tudi ob nedeljah in praznikih od 6. do 11. ure. Priporoča se kolektiv



DE Klavnica  
KRAJN

Prodam dobro ohranjen FIAT 750, letnik 1966. Udo- vič, Hrastje 92, Kranj 2525

Prodam rabljen betonski MESALEC. Drinovec Miro, Strahinj 24, Naklo 2517

Kupim ZASTAVA 750 od 63-letnika dalje. Telefon 21-677, Kranj 2518

**Ostalo**

**HISNI SVETI!** dodatek za sprejem II. TV PROGRAMA k že obstoječi skupinski antenski napravi (možen sprejem tudi s TV aparati brez UHF vhoda) vam dobavlja in montira za samo 1000 Ndin. TV-servis, LUKEŽ MARJAN, Kranj, Titov trg 22, telefon 22-078

Izgubil sem od Smlednika do Cirč ročni BRUSILNI STROJ za teraco. Poštenega najditelja prosim, da ga vrne proti nagradi, Barbo Franc, Valburga 45, Smlednik 2520

Sprejemem dva FANTA na stanovanje. Naslov v oglašnem oddelku 2521

Isčem OPREMLJENO SOBOBO v središču Kranja. Stev Marjana, C. St. Zagorja 19, Kranj 2522

Isčem DEKLE, ki dela na dve izmeni, za varstvo otroka. Dam hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku 2523

SOBO ob Skofjeloški cesti oddam. Ponudbe poslati pod »Opremljenas« 2524

13. 5. 1968 zvečer sem izgubil moško zapestno URO pred Šmartinsko cerkvijo. Ker mi je drag spomin, prosim najditelja, da jo odda proti nagradi gostilni Benedik, Kranj, Stražišče 2526

CASOPISNI PAPIR LAJKO DOBITE PO UGODNI CENI VSAK DAN DO 15. URE

**GLAS**

OBCINSKA STAVBA  
SOBA 118

Obveščamo vse intereseante da bo dne 20. 5. 1968, ob 9. uri

**javna prodaja**

LESENE LOPE

v Kranju, Savska cesta 16 (v klavnici)

Vse informacije v zvezi s prodajo dobite v soboto, dne 18. 5. in v ponedeljek, dne 20. 5. 1968 od 7.—9. ure v pisarni v Klavnici.

K2K DE KLAVNICA  
KRAJN

Razpisna komisija za imenovanje direktorja  
DELOVNE ORGANIZACIJE  
SLASCIČARNA - KAVARNA KRAJN

**razpisuje**

na podlagi 2. odstavka 112. člena Temeljnega zakona o volitvah Delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah

DELOVNO  
MESTO

**direktorja**

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevanj še naslednje pogoje:

- a) višja strokovna izobrazba in 5-letna praksa na vodilnem delovnem mestu
- b) srednja strokovna izobrazba in 8 let prakse na vodilnem delovnem mestu.

Ponudbe s kratkim življenjepisom o izpolnjevanju gornjih pogojev ter s potrdilom o nekaznovanju in potrdilom, da ni v kazenskem postopku, morajo kandidati predložiti do 1. junija 1968 delovni organizaciji Slaščičarna - Kavarna Kranj — za razpisno komisijo za imenovanje direktorja.

**Odbor za pohod****Po poteh partizanske Ljubljane**

Ljubljana, Komenskega 7

**POROČILO**

o žrebanju blagovno-denarne loterije odbora za pohod Po poteh partizanske Ljubljane, ki je bilo 12. maja 1968

- 1000 dobitkov po 50 N din so zadele srečke s končnico 98
- 500 dobitkov po 100 N din so zadele srečke na končnico 343, 388, 712, 837 in 997
- 60 dobitkov po 200 N din so zadele srečke s končnico 1461, 5611, 5740, 6148, 8102 in 8157
- 40 dobitkov po 250 N din so zadele srečke na končnico 1306, 6369, 7114, 7726
- 30 dobitkov po 300 N din so zadele srečke na končnico 2746, 5430, 5663
- 10 dobitkov po 400 N din so zadele srečke na končnico 2858
- 10 dobitkov po 500 N din so zadele srečke na končnico 4262
- 10 dobitkov po 1.000 N din so zadele srečke na končnico 8380
- 4 dobitki po 3.000 N din so zadele srečke številka 23557, 25448, 29761, 37399
- osebni avto fiat 850 je zadele srečka številka 18728
- osebni avto princ NSU-1000 je zadele srečka številka 63836
- osebni avto audi 72 KS je zadele srečka številka 43829

Dobitki se izplačujejo le na osnovi uradnega poročila o izidu žrebanja.

Za izplačilo dobitkov jamči Odbor za pohod Po poteh partizanske Ljubljane. Izplačilo dobitkov začita v 60 dneh od dneva objave rezultatov žrebanja.

Dobitniki zunaj Ljubljane lahko pošljajo zadete srečke v izplačilo v vrednostem pismu na naslov: Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7.

## Gorenjska košarkarska liga

V drugem kolu gorenjske košarkarske lige za moške so bili dosegenci naslednji rezultati: Medvode : Tekstilac 21:45 (12:28), Kropa : Triglav 41:66 (13:28), Krvavec : Radovljica 50:65 (15:27), Kroj ml. : Jesenice ml. 54:31 (21:15), Trhje veje : Tekstilac 73:63 (33:29). V vodstvu je Kroj pred Triglavom in Trhimi vejami.

P. P.

## V nedeljo Majnikov slalom

Na smučiščih nad Češko kočo bo v nedeljo, 10. maja, tradicionalni Majnikov slalom, ki ga bo organiziral smučarski klub Jezersko. Nastopili bodo vsi naši najboljši tekmovalci ter nekaj smučarjev iz sosednje Avstrije. Kraj so ta čas snežne razmere za Češko kočo dokaj ugodne, se obeta v nedeljo na tem poletnem smučišču dokaj zanimivo tekmovanje.

J. J.

## Pokal za kranjske kolesarje

Na nedeljski dirki v spomin padlih borcev NOB, ki jo je v Ljubljani priredila kolesarska zveza Slovenije, je mlađa ekipa kranjskega kolesarskega kluba ekipno osvojila prvo mesto in pokal v disciplini kolesarjev — turistov. Pri članih je bil Kranjčan Kalan drugi, pri mladih pa Tulipan kljub padcu šesti.

A. P.

## Kolesarske dirke v Kranju

V četrtek, 16. maja, bo kranjski kolesarski klub organiziral dirko za pokal mesta Kranja za kolesarje — turiste. Start bo ob 17. uri takoj za semaforjem na cesti proti Golniku. Sodelovali bodo vsi slovenski klubi. Dirka bo potekala na cesti KRAJN — Goriče — Trstenik — Bašelj — Bela — Kokrica — Kranj. Sodelujejo lahko tudi vsi kolesarji z lastnimi kolesi.

A. P.

## Še deset dni do velike dirke za nagrado Loke

Sodelovalo bo 160 tekmovalcev iz 17 držav

Pred dnevi so prireditelji vsakoletnih velikih mednarodnih cestno-hitrostnih dirk za Nagrado Loke na tiskovni konferenci v Ljubljani zbrane novinarje seznanili s pripravami na letošnjo dirko, ki bo 26. maja.

Ce posečemo najprej malo v zgodovino škofjeloških dirk, vidimo, da je letošnja prireditve že devetnajsta po vrsti. Iz malih medklubskih tekmovanj prva leta po vojni je dirka pred šestimi leti prerasla v mednarodno. Po pomembnosti se je skoraj že izenačila z opatijsko prireditvijo, ki velja za največjo cestno-hitrostno dirko pri nas.

Letos bomo v Skofiji Loka videli 160 dirkačev iz 17 držav; iz Avstrije, Australije, Belgije, Italije, Madžarske, Švice, Svedske, Velike Britanije, Danske, ZRN, Nove Zelandije, Irske, Kanade, ZDA in iz Jugoslavije. Kakor smo zvedeli na konferenci, je na naslov AMD Skofja Loka do 4. maja, to je do dne, ko je potekel rok za prijave, prispele čez 400 ponudb. Razumljivo, da prireditelji vseh niso mogli sprejeti. Vendar pa ta podatek kaže, da bo v Skofiji Loka tudi tokrat precej znanih imen, saj je komisija iz množice prijavljenih skušala izbrati kar najboljše. Naj nastejemo nekaj favoritorov: Nemec Rudolf Kunz, ki bo skušal izboljšati svoj kategorijski rekord v razredu do 50 ccm; Gilberto Milani, Italijan, ki že vrsto let uspešno tekmuje na dirkah za svetovno prvenstvo; Stewart Grahn, tovarniški vozač Suzuki, lani tretji na dirkah za svetovno prvenstvo v razredu do 125 in do 250 ccm; Walter Scheimann iz ZRN,

absolutni rekorder škofjeloške tekmovalne steze; Edi Lenz, nekdanji rekorder; prikoličarji Johan Attenberg, Arsenius Butcher, in Otto Kelle, stari znanci vseh velikih tekmovanj motorjev s prikolicami. Žal skoraj zagotovo ne bomo videli Novozelandca Gingerja Molloya, junaka lanskoletnih dirk za Nagrado Loke. Le-ta je namreč zahteval od prirediteljev previšoko startnino in bil zato odklonjen. Isto velja za Italijana Parlotija, ki pa kljub vsemu še utegne nastopiti.

Kaj pa Jugoslovani? Prireditelji so se močno pritoževali nad nerdenostjo domačih tekmovalcev. Mnogi naši najboljši se doslej namreč še sploh niso prijavili. Kakor smo zvedeli, se to ponavlja iz leta v leto. Deloma so krivi dirkači sami, še večkrat pa republiške zveze, ki sploh ne obveščajo tekmovalcev o datumu dirke in o roku prijav. Takšno ravnanje je skrajno neodgovorno, saj naknadne prijave, ki ponavadi dežujejo zadnje dni pred dirko, povzročajo organizatorjem veliko sitnosti.

Do 4. maja se je prijavilo 19 Jugoslovanov. Med njimi je tudi nekaj znanih imen, tako npr. Peter Seljak, ki bo nastopil v razredu do 50 ccm in do 250 ccm, Igor Salamun (do 250 ccm) in domaćina, člana AMD Skofja Loka Edo Dolenc (250 ccm) in Eržek Vinko. V družbi znanih prikoličarjev bosta nastopila naš veteran ing. Boško Snajder in njegov tekmeč Norbert Salobir. Kot posebno zanimivost velja omeniti »some backe« veterana Alfonza Breznika, ki bo po dveh letih mirovanja nastopil kar

## Vaterpolisti Triglava v Trstu

Na drugem mednarodnem vaterpolskem turnirju za trofejo bivšega igralca Trieste Giorgia Cubija so nastopili tudi Kranjčani. Čeprav so osvojili zadnje mesto, niso razočarali. Premagali so večnega rivala Primorje z Reke, kar predstavlja lep uspeh — zlasti še, ker je v ekipi Triglava nastopilo nekaj mlajših igralcev. Proti Triestini bi Kranjčani tudi lahko zmagali. V zadnji četrtni je Triglav vodil še s 3:1, vendar je v zadnjih petih minutah prejel

tri gole. Pripomniti pa je treba, da je k zmagi domačih vaterpolistov precej prispeval neobjektivni domači sodnik. Na tem turnirju je Triglav nastopil z naslednjimi igralci: F. Reboli, Mohorič, Chvatal, Košnik, Brezec, Balderman, J. Reboli, Šorli, Kodek, Podveršček, Finžgar.

**Rezultati:** Triestina : Triglav 4:3, Torino : Triglav, 8:5, Triglav : Primorje 2:1. Vrtni red: 1. Torino, 5 točk, 2. Triestina 3, 3. Primorje 2, 4. Triglav 2 točki.

P. Didić

## Po potek partizanske Ljubljane

V nedeljo je 47 ekipo krenila na 25 km dolgi tekmovalni pohod — partizanski marš. Po potek partizanske Ljubljane. Med njimi je bilo tudi precej gorenjskih predstavnikov, ki pa so letos zabeležili slabše uspehe kot pretekla leta. V moški konkurenčni je bila najboljša ekipa Kladivarja Celje, v žens-

ki konkurenčni pa je zmagal ekipa Partizana Lovrenc na Pohorju.

**REZULTATI — moški:** 1. Kladivar Celje... 16. V. P. 645 Pokljuka, 19. TVD Partizan Križe, 25. Taborniški odred Kriške gore itd. **Ženske:** (8 km): 1. TVD Lovrenc na Pohorju... 4. TVD Partizan Gorje itd. —dh

rekorderja škofjeloške steze Walterja Scheimanna, je ta izjavil, da bo tokrat še izboljšal lanskoletni rezultat. Če bo držnemu Nemcu naveden podvig uspel, si bo poleg drugega prislužil 5000 N din, ki so jih organizatorji namenili rekorдерju.

Svečan začetek dirke bo v nedeljo, 26. maja, ob 14.45, prvi start pa ob 15. uri. Dan poprej, v soboto popoldan, bo uradni trening. Prireditelji pričakujejo — seveda, če bo vreme lepo — ob 50.000 obiskovalcev. Urejeni parkirni prostori lahko sprejmejo veliko število vozil. Za red ob tekmovalni »progi« bo skrbelo 150 miličnikov, 250 rediteljev, 50 vojakov in 50 gasilcev.

Pokrovitelj dirke je tudi letos škofjeloško avtobusno podjetje Transturist.

I. Guzelj

## Naš komentar

### Slabo obveščanje

Prireditelji oziroma organizatorji tekmovanj so dolžni pravočasno in pravilno obveščati vabljeni za razne prireditve, sicer je nujno, da je udeležba na prireditvah slab. Pred dnevi je bilo v Kranju gorenjsko atletsko prvenstvo za člane in članice. Udeležba je bila več kot skromna. Preteklo sredo je zato naš dopisnik z atletskimi prireditvami M. Kuralt napisal upravičeno članek z naslovom »Triglav rešuje gorenjsko atletiko«. Te dni pa smo prejeli z Jesenice pojasnilo, da osnovne organizacije na terenu sploh niso bile obveščene o tej prireditvi. Atletski klub Jesenice v svojem dopisu dobesedno navaja:

»Kaže, da je v organizaciji dvanajstega atletskega prvenstva Gorenjske za člane in članice, ki je bilo 4. in 5. maja v Kranju, nekaj škripalo. AK Jesenice od organizatorja ni prejel zadevnega razpisa (verjetno tudi drugi atletski aktivni na Gorenjskem) ter je zato razumljivo, da se naši atleti niso udeležili tega tekmovanja. Pripomnjamo, da atleti našega kluba radi so delujejo na atletskih tekmovanjih in prireditvah, na katere jih organizatorji vabijo. Atletika se je na Jesenicah že sanirala in kaže, da doživlja svojo renesanso. Zato gre zasluga novi generaciji prizadetnih atletov, pa tudi športnim delavcem AK Jesenice. Vzroke za slabo udeležbo na 12. prvenstvu Gorenjske pa je verjetno treba pripisati organizatorju v Kranju.«

Iz Skofje Loke pa je naš tamkajšnji dopisnik Peter Pokorn sporočil, da so v vrstah Triglava nastopili tudi škofjeloški atleti, ki že vrsto let zastopajo barve Triglava in je bila zato udeležba iz Skofje Loke, sicer ne pod imenom škofjeloškega kluba, ker ga žal ni, pač pa so atleti iz Skofje Loke kot vedno, tudi tokrat nastopili za AK Triglav.

Da bi dobili Jasno sliko glede obveščanja klubov in aktivov za 12. atletsko prvenstvo Gorenjske za člane in članice, smo se obrnili na organizatorja omenjenega tekmovanja — Občinsko zvezko za telesno kulturo Kranj, kjer so nam pojasnili, da so razpisne razposlali preostalim občinskim zvezbam za telesno kulturo na Gorenjskem (Skofja Loka, Radovljica, Tržič in Jesenice), prek dvajsetim telesnovzgojnem društvom, atletskima kluboma Jesenice in Triglav ter Atletski zvezki Slovenije, ki je že 23. aprila t. l. (tekmovanje je bilo 4. in 5. maja).

Ne izpuščamo možnosti, da AK Jesenice po naključju omenjenega razpisa žil dobil, vendar pa bi v tem primeru moral vodstvo ukrepati, saj so atletske organizacije o vseh pomembnih tekmovanjih seznanjene že ob začetku sezone, ko prejmejo koledar Atletske zvezde Slovenije, prav tako pa je bil glede kvalifikacijskih tekmovanj za Atletski pokal Slovenije (in kot tako veljalo tudi Gorenjsko prvenstvo) precej napisane.